«НОГООН АЛТАНДА»— ҮРГЭН ХАРГЫ

ОТОЛОГДОҺОН МОДОНОЙ УЧАСТОГТА модо шэрэдэг МАЗ автомашинанууд олоороо зогсошонхой. Хүсэ ехэтэй аяар 9 ма- модоной ашагдахые хүлеэжэ байна. Нэгэ час... хоёр... гурба... н час соо тэдэнэр эндэ миин байба. Автомашинанудай зогсо- газарһаа тиимэшье холо бэшэ ябталагдаһан модон ехэ бии, бү- машинануудта ашаалжа хүрэмөөр модон бии. Тээд автомашина- 36 машино-часай туршада миин байлгагдаба. Иимэ ушар ню- 2-ой үдэр Горхоной леспромхоздо болоо. Гансашье энэ үдэр бэ- Июниин 12-то модо шэрэхэеэ ойдо эльгээгдэһэн долоон маши- гурбаниинь модоной ашагдадаг газарта хүрэжэ шадангүй хоо- бусаа һэн. Харин шэрэгдэхэ модон яһала ехэ. Энэ модон бүри өө эндэ бэлдэгдэнхэй, тэрэниие мүнөө зөөхэ һалаа харгын үгы һээ машинанууд хооһоор бусана, олон часай туршада миин лгагдана. Иимэ ушар юунһээ тохёолдоно гээшэб? Энэ зундаа ехэ орожо, харгы муудаа гэжэ Горхоной леспромхозой хүтэлбэ- гшэд шалтаг барина. Ехэ бороогой ороогүй һаа, тусхай һалаа ы хэрэгшьегүй байгаа.

Бороогүй байгаа һаа... Имагтал һайн эрхэ байдалда найдажа, мышленна предприятиин хүдэлмэри түсэблэжэ болохо аал? Зу- сагта хэглэхэ ажалдаа бэлэдхэхэдээ, бороогой ородогые, харгын дахые мартажа болохо аал? Зунай сагта хүдэлхэеэ эртээнһээ хэжэ, саг соонь харгы барижа, ямаршье эрхэ байдалда һаатан- ажаллахаар түгэс бэлэдхэлтэй байха ёһотой тус леспромхозой- й дээрэ зунай бороо гэнтэ орошобо гээшэ ха. Ганса эдэнэр лэ рээ ортошоо бэшэ. Байгалай леспромхоздо май соо модо таллаха ктор бүхэндэ нэгэ мянган кубометрһээ бага модон бэлдэгдэһэн гаа. Үбэлдөө энэл участогууд дээрэ ехэ бүсээсэ туйлагдаа һэн. галай леспромхозой зургаан трактористнууд ажал хэрэгээрээ рхажа ябаһан Хандагатайн леспромхозой А. П. Кудряшовой бри- нхидһаа дутуугүйгөөр ажаллажа, жэлэй туршада 2000 кубо- рһээ үлүү ехэ модо һара бүхэндэ таллуулжа байгаа, үбэлдөө едприяти нэгэ жэгдээр хүдэлбэшье һаа, зунай бороогой орохотой ажалынь һаатажа эхилһэн юм. Техническэ алба дүүргэдэг лес- мхозой хүдэлмэрилэгшэд тракторнуудые саг соонь заһабарилжа даагүй. Модо шэрэлгэдэ эртээнһээ бэлэдхэгдэһэн «хуурай» га- гүй байшоо, хэрэгтэй болохо тракторнуудшье байбагүй. Иимэ арһаа леспромхоз ехэ гайтай байдалда оробо. Графигаар хараа- даһанай ёһоор модо шэрэхэ автотранспорт, харгышье эндэ бии, рин шэрэгдэхэ модон бэлдэгдээгүй байшоо. Ганса июниин 18-һаа спромхозойхид халаанайнгаа даалгабари дүүргэжэ эхилээ. Тээд ин һаатажа, дэмы гээһэн сагаа хүсэлдүүлхэнь тэдэндэ бэрхэшээл- Иимэрхүү ушар Хүрбын, Шулуутайн болон бусад леспромхо- дта үзэгдэнэ. «Забайкаллес» комбинадай модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ рүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ һаад, бэрхэшээл хёолдоод байна.

Ямар ушар, шалтагаанһаа республикымнай ой модоной про- шленностиин хүдэлмэридэ иимэ таһалдал тохёолдобо гээшэб? мэ байдалда ороод байхадань «Забайкаллес» комбинадай, лес- омхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эмхидхэлэй хүдэлмэридэ ямар гнэлтэ үгэлтэй гээшэб? Май соо, июниин эхиндэ ехэ бороо орожо, до отолхо, шэрэхэ ажалда бэрхэшээлэй тохёолдоһониинь мэдээжэ. спромхозуудай жэгдэ һайнаар ажаллаха хэрэгтэ зарим тэды һаад аруулагдаа. Энэ арсашагүй. Сагай уларилай ямаршье байхада, дэб бэрхэшээлэй тохёолдобошье, модо бэлэдхэгшэдэй ажал хүн- дхэхэ, һаатангүй хүдэлжэ, түсэбөө дүүргэхэ арга боломжо элдэб, ол арга бии ха юм. Модо отололгын газар зүбөөр хэрэглэхэ, трак- рнуудые һайнаар бэлэдхэхэ, механизмые заһабарилха ажал зү- өр эмхидхэхэ гэхэ мэтэ тухай нэгэнтэ бэшэ хэлсэгдэдэг юм. Харин рүүшын кварталда үзэгдэһэн һайн эрхэ байдал ажахын хүдэлмэ- лэгшэдэй һанааень амаруулаа гээшэ ха. Зунай сагай ерэхэдэ, мо- шэрэхэ һайн һалаа харгыгүй, бага комплексно олон бригаданууд магтай газарта ажаллаха баатай болоһон байна.

Модо бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ иимэ дутагдал, бэрхэшээл түрүү- нхеэ энэ жэлдэ дайралдаа бэшэ. Энээнһээ урда бороогой багаар- е ороходо леспромхозуудай ажалда һаад ушаруулагдадаг байһан. даа бороо ородог гэжэ мэдээжэ. Харин ажахын зарим хүтэлбэри- гшэд энээниие хараадаа абажа һураагүй байһаар.

Зундаа хэгдэхэ ажалда эртээнһээ һайнаар бэлэдхэбэл, тэрэниие ки гуримтайгаар угтабал, модо бэлэдхэлые ехээр һаатуулангүй- өр үнгэргэжэ, түсэбөө дүүргэжэ шадахаар гэжэ түрүү леспром- зуудаймнай дүй дүршэл харуулна. Республикымнай эгээл томо ллектив болохо Хандагатайн леспромхоз модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ хад жэлэйнгээ түсэб июниин 22-то дүүргэбэ. Горхоной гү, али сад леспромхозуудта ородог бороон эндэ, Хандагатайда, баһал одог ха юм. Техникэ заһабарилха албан эндэ һайнаар эмхидхэг- нхэй, бага комплексно бригадануудай олонхинь мэдээжэ модошон П. Кудряшовой жэшээгээр ажаллана, модо шэрэхэ, мүн һалаа ргы бариха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Эдэ бүгэдэ тэдэ- й нюуса бэшэ, харин үнинһөө хойшо мэдээжэ хэрэг ха юм.

Промышленно-үйлэдбэриин зоны парткомууд, леспромхозуудай ртийна организацинууд ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй сугтаа зу- й сагта һаадгүйгөөр ажаллахын тула эртээнһээ һайнаар бэлэдхэ- сагай уларилай ямаршье үедэ ажаллахаар бэлэн байха ёһотой. мэ хүдэлмэри энэ бэеэрээ хэжэ захалаад, зунай эхиндэ тохёол- һон ушарые саашадаа нэгэншье дабтахагүйн тула леспромхозуу- й ажал һаатуулдаг дутагдалнуудые дары усадхаха шухала. Хахад лэй дүүрэтэр үлэһэн эдэ үдэрнүүдые зүбөөр хэрэглэн, ой модоной омышленностиин бүхы хүдэлмэришэдэй хүсэ шадал элсүүлэн, эмтэй шангаар ажаллажа, түсэбөө дүүргэхэ арга хангаха хэрэг- й. Бага комплексно бригада бүхэн, модо шэрэдэг автомашинын ипаж бүхэн хүсөө зангидан ажаллаха уялгатай. Модо бэлэдхэдэг асток, модо шэрэдэг харгы дээрэ ямаршье һаадгүйгөөр хүдэлмэрэе уулжа, коммунизмын барилгада хэрэглэгдэхэ Байгалай «ногоон танда» үргэн харгы нээжэ үгэхөөр ажал хэрэгээ эмхидхэхэ эшэ леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, инженер, механигуудай рүүшын ээлжээнэй уялга мүн.

Н. С. ХРУЩЕВ ШВЕЦИ ЕРЭБЭ

СТОКГОЛЬМ, июниин 22. (ТАСС-ай тусхай корр.). Советскэ болон шведскэ гүрэнэй тугуудаар Швециин ниислэл гоёон шэмэглэгдэнхэй. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев һамгантаяа, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд: СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Гадаадын оронуудтай культурна холбоо байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. К. Романовский, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, «Правда» газетын главна редактор П. А. Сатюков, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, «Известия» газетын главна редактор А. И. Аджубей, СССР-эй Хүдөө ажахын министрэй орлогшо Р. Н. Сидак, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо М. Р. Кузмин гэгшэд албанай хэрэгээр мүнөөдэр Стокгольм аяншалжа ерээ.

Н. С. Хрущевой, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүдэй һуужа Стокгольм ерэһэн «Башкирия» теплоход мүнөөдэр үглөөгүүр эртэ Алмагрундет гэжэ маяк шадар Швецидэ хамаатай уһанда ороһон байгаа. Эндэ Швециин хоер эсминецһээ бүридэһэн хүндэлэлэй харуул тэдэниие угтаа. СССР-һээ Швецидэ байдаг элшэн сайд Н. Д. Белохвостиков, Швециин МИД-эй политическэ таһагай начальник Х. Бергстрем гэгшэд теплоход дээрэ гараа.

Стокгольмын рейддэ «Башкирия» теплоходто Швециин торпеднэ катернууд дүтэлэн ерэжэ, Советскэ правительствын толгойлогшые, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүдые угтан абаа. Кастельхольм арал дээрэһээ 21 артиллерийскэ буудалгаар нациин салют үгтөө. Нютагай сагаар 12 часта совет айлшадые һуулгаһан катернууд Шепсхольм аралда хүрэжэ ерээ. Хүндэтэ айлшадые Швеци эндэ угтадаг заншалтай юм.

Швециин премьер-министр Т. Эрландер һамгантаяа, правительствын гэшүүд, городой засагаархидай, ороной олониитын түлөөлэгшэд, Стокгольмдохи совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, шведскэ болон гадаадын оронуудай корреспондентнүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые, суг ябалсаһан хүнүүдыень угтахын тулада эндэ ерээ. Швецидэ байдаг дипломатическа корпусой хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ ерэһэн байна. Хүндэтэ айлшаниие угталгада зорюулагдажа хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа.

Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд шведскэ газар дээрэ буугаа. Советскэ Союзай болон Швециин гүрэнэй гимннүүдэй аялган зэдэлээ. Н. С. Хрущев Т. Эрландер хоёр хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гараа.

Премьер-министр Т. Эрландер микрофоной дэргэдэ ерэжэ, айлшадта хандаһан үгэ хэлэһэн байна.

Н. С. Хрущев харюугай үгэ хэлээ.

Т. Эрландерай, Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэнүүдые суглараагшад халуунаар угтаа.

Н. С. Хрущев, Т. Эрландер, Советскэ правительствын толгойлогшотой суг ябаһан хүнүүд машинада һуугаад, совет айлшадта зорюулан үгтэһэн байра тээшэ ошоо.

«Хага» гэжэ заамогта Швецидэ аяншалха үедөө Советскэ правительствые толгойлогшо байрлаха юм. Тиишэ ошоһон бүхы замдань Н. С. Хрущевые Стокгольмын хүн зон халуунаар амаршалаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын гүрэн түрын хэрэгээр аяншалга эхилээ. «Ню Даг» газетын мүнөөдэр бэшэһэнэй ёһоор тус аяншалга швед арадта угаа ехэ удха шанартай. Швециин арад хоёр ороной хоорондохи харилсаа улам һайжаруулха, тиигэжэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилготой юм.

Н. С. Хрущевой аяншалжа ерэлгэ «Евровидение» гэжэ телевизионно системээр дамжуулагдаа.

Н. С. Хрущевой аяншалга угаа ехээр тэндэ һонирхогдоһон байна. Энэ аяншалга тухай Швециин болон гадаадын оронуудай 900 шахуу журналист бэшэһэн байха.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 148 (10516) | 1964 оной июниин 24, среда | Сэн 2 мүнгэн

1964 он
ИЮНИИН
24

ШИИДХЭХЫ ЗУРГААН ХОНОГ ҮЛЭБЭ

ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ, ҮНДЭГЭ, НООҺО ХУДАЛДАХА ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭГҮЙ АЖАХЫ БАЙХА ЁҺОГҮЙ.

ТҮРҮҮШЫН НООҺОН

Республикымнай колхоз, совхозууд хонин һүрэгэйнгөө нооһо хайшалжа, гүрэндэ тушаажа эхилбэ. Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикада түрүүшын нооһо тээһэн машинанууд ерэжэл байна. Эгээн түрүүн Мухар-Шэбэрэй управлениин «Дзержинский» совхозойхид нэгэ автомашина нарин, нарибтар нооһо тушаажа, нэгэдэхи номерой квитанци абаба. Мүн Бэшүүрэй совхоз, Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» колхоз түрүүшын нооһо тушааһан байна.

Һаяар Приморин хизаар, Амарай, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудһаа нооһон орожо эхилхээр хүлеэгдэнэ. Хоёр үдэрэй туршада республикымнай ажахынуудһаа хамтадаа 17 тонноһоо үлүүтэй нооһон тус фабрикада абтаад байна.

Г. БАТУЕВ.

Республикын колхоз, совхозуудта гүрэндэ һү, үндэгэ, мяха, нооһо худалдаха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1964 оной июниин 20-ной мэдээн

Управленинүүд, аймагууд	Һүн: Дүүргэлтэ (процентээр)	Һүн: Нёдондонойхитой сасуулбал (процентээр)	Һүн: Нэгэ үнеэнһээ тушааһаниинь (кг.)	Үндэгэн: Дүүргэлтэ (процентээр)	Үндэгэн: Нёдондонойхитой сасуулбал (процентээр)	Үндэгэн: Нэгэ тахяаһаа тушааһаниинь (хэһэгээр)	Мяхан: Дүүргэлтэ (процентээр)	Мяхан: Нёдондонойхитой сасуулбал (процентээр)	Нооһон: Дүүргэлтэ (процентээр)	Нооһон: Нёдондонойхитой сасуулбал (процентээр)
Баргажанай	00.1	129	388	86	93	44	53	128	48	183
Зэдын	90	121	315	103	122	39	77	112	9	68
тэрэ тоодо:										
Зэдын	94	120	415	107	119	40	74	109	9	67
Захааминай	84	123	206	95	129	38	82	116	—	—
Яруунын	94	130	351	105	125	37	90	110	2	62
Кабанскын	88	123	490	55	68	40	148	114	60	3,5 дахин
Хяагтын	82	100,4	387	76	88	35	74	91	5	24
Мухар-Шэбэрэй	93	123	418	89	113	41	60	88	25	108
Түнхэнэй	87	136	250	62	98	33	73	126	1	60
тэрэ тоодо:										
Түнхэнэй	94	136	385	62	98	33	71	131	0,4	33
Ахын	45	137	43	—	—	—	—	48	—	—
Улаан-Үдын	97	100,8	459	91	11.	51	48	67	21	100
Хорин	94	115	335	103	126	33	65	108	2	36
Баунтын	95	121	341	—	—	—	134	103	—	—

БУРГААСТАЙНХИД БУЛИГДАНАГҮЙ

«Долоон жэлэй зургаадахи жэлдэ 9100 центнер һү һаахын түлөө тэмсэгты!»—гэһэн уряа лозунгнууд Загастайн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдээр ябабал харахат.

Зунай саг. Ехэ һүнэй түлөө тэмсэл. Одоол энэ үедэ партиин гэшүүн Долгор Очировна Цыдыповагай хүтэлбэрилдэг Бургаастайн гурбадахи һаалиин гүүртынхид амжалта туйлана. Һү һаалгаар хэндэшье булигданагүй. Эндэхи һаалишад, малшад Хяагтынгаа управлени дотор мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлээ. Колхозойнь правлени, партийна организаци дамжуулгын Улаан туг энэ фермэдэ барюуланхай.

Үнгэрһэн май һара соо тус гүүртынхид хамта 14 мянган литр гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 173 литр һү һаагаа. Энээниинь апрель һарынхитай сасуулхада хоёр дахин ехэ болоно. Июниин 10 үдэрэй туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 7,5—8 литр һүн һаагдаа.

Зунай үедэ гүүртын малшад Бургаастайн эхиндэ зуһадаг. Апрель һарын һүүлээр эндэ зөөжэ ерэһэн байха юм. Малынь түрүүшын ногоон дээрэ эртэ гаргагдажа, ашаг шэмэеэ харал байса нэмээнэ:

— Зунай бэлшээридэ гарахынгаа урда тээ сүүдхэдээ 250—270 литр һү һаагша һэмди. Мүнөө 550—600 литртэ хүргөөд байнабди,—гэжэ фермые даагша нүхэр Цыдыпова хөөрэнэ.

Тиигэжэ үсөөхэн үдэр соо һаалинь хоёр дахин нэмээ бшуу. Түрүүшүүлэй тоо олошорно. Гүүртын үнинэй һаалишан Цыбикжаб Юмажаповна Шарапова үнгэрэгшэ май һарада даадаг 18 үнеэнһээ тус бүриинь 214 литр һү һаагаа. Июнь һара соо үнеэн бүриһөө хоногой хахад пүүдһээ ехэ һү һаана. Тэрэшэлэн залуу һаалишад Нина Цыденжапова, Дуся Цыбанова гэгшэд түрүүшүүлһээ гээгдэнэгүй. Дулгаржап Тубанова Цырма Шойнёнова хоёршье магтаалтайгаар ажаллана.

Һү һаалиие элбэгжүүлхэ гээшэ гансашье һаалишадай бэшэ, харин мал адуулагшадай оролдолго ха юм даа. Малые ногоо элбэгтэй газараар бэлшээхэ хэрэгтэ горитой анхарал табигдана. Эндэ комсомол хүбүүд Гуржаб Цыбенов Борис Цыденжапов хоёр үдэр һүни илгангүй ажалладаг. Хада майлын хаягаар, һэбшээтэй газараар, гол горхоной хажуугаар үнеэдые адуулдаг. Үдэртөө хэдэн дахин уһална.

Бургаастайнхид булигдахагүй.

С. ШАРАПОВ.

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭХЭЛ БАЙХА

Зунай зулгы һайхан сагта сагаан эдеэгээ дэлбэрүүлжэ, үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэһэн үүсхэлые Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын түбэй фермын һаалишад булта һайшаан дэмжэнэ.

Тус фермэдэ эбтэй эетэй, эдэбхи хэшээлтэй 12 һаалишад хүдэлдэг. Эндэхид жэлэй үнгэрэгшэ 5 һара хахадай дүнгөөр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1100 шахуу килограмм һү һаажа, ажахы дотороо дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Ондоогоор хэлэбэл, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо һү һаалияа нилээд дээшэлүүлжэ шадаа.

Илангаяа һаалишад З. Колесова, Л. Найданова, С. Цыретарова, Е. Эрдынеева, Д. Дамбуева, Т. Цыремпилова, Б. Жугдурова гэгшэд жэшээтэ һайнаар хүдэлжэ, һү һааха хахад жэлэйнгээ даабари болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, мүнөө түсэбһөө гадуур үдэрһөө үдэртэ һү ехээр һаана. Энэ жэлдэ бэлшээриин ногооной һайн байһаниие һамбаашалжа, үнеэдээ үдэр һүнигүй оролдосотой һайнаар адуулжа, зүбөөр һаагаад, зунай һарануудта тус бүриһөөнь 1150—1200 килограмм һү абахын түлөө һаалишад З. Колесова, Л. Найданова, С. Цыретарова, Е. Эрдынеева гэгшэд социалис мүрысөөндэ оронхой.

З. ТЭЛИН.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ 2000-ДАХИ ҮДЭР

Июниин 22 — долоон жэлэй хоёр мянгада- дэр. КПСС-эй XXI съездын хараалһан ту- дые дүүргэхын түлөө совет арад хоёр мян- үдэрэй турша соо амжалтатайгаар тэмсээ. үе соо хэдэн мянган шэнэ промышленна приятинууд орон дотор баригдаа, шэнэ го- д урган гараа, олон миллион бүлэ шэнэ нуудтай болоо. Хүдөө ажахы саашадаа өө.

олоон жэлэй ажалай үдэр бүхэн манай Эхэ й экономическа хүсэ шадалые бэхижүүл-

олоон жэлэй хоёр мянгадахи үдэртэ боло- ушарнууд тухай ТАСС-ай корреспондент- й мэдээсэлнүүд доро толилогдобо.

ШЭНЭ ЭКСКАВАТОРНУУД

АЛЛИН, июниин 22. (ТАСС-ай корр.). Д-251» гэжэ маркын шэнэ машина мүнөө- экскаваторна заводто амжалтатайгаар тур- даба. Тус экскаватор 2,5 метр хүрэтэр үргэнтэй, метр хүрэтэр гүнзэгытэй траншей малтадаг. Иимэ ехэ хүсэтэй машина манай орондо анха түрүүн байгуулагдаа.

300 МИЛЛИОН ТОННО!

КРИВОЙ РОГ, июниин 22. (ТАСС-ай корр). Криворожско бассейн долоон жэлэй хоёр мянган үдэрэй туршада металлургическа заводуудта хэрэгтэй болодог 300 миллион үлүүтэй тонно зүйлнүүдые эльгээһэн байна. Энэнь Криворожско шахтануудай болон карьернүүдэй революциин урда тээ 40 шахуу жэлэй турша соо байха үедөө үгэһэн зүйлнүүдһээнь дүрбэ дахин ехэ юм.

ШЭНЭ УРГАСЫН ТАРЯАН

ЧИМКЕНТ, июниин 22. (ТАСС-ай корр.). Урда-Казахстанай хизаарай Сарыагачска таряа тушаажа абадаг пунктда шэнэ ургасын таряа шэрэһэн түрүүшын 43 автомашина мүнөөдэр ерээ. Угаа һайн шанартай ешмээн бэлэдхэлэй пунктынхид тушаажа абаа. Тэдэнэй нилээд ехэ хубинь гектар бүриин 200 пүүд ургаса үгэһэн участок дээрэһээ хуряажа абтаһан байна.

АЖАЛАЙ 75 БЭЛЭГ

КРАМАТОРСК, июниин 22. (ТАСС-ай корр). «Жилстрой» управлениин комплексно бригада ехэ, олон дабхар гэрые мүнөөдэр ашаглалгада үгөө. Социалис Ажалай Герой Николай Догадкин бригадые толгойлно. Долоон жэлэй 2.000 үдэрэй турша соо бригада 75 гэр бариһан байна.

СОВЕТ ХҮГЖЭМШЫН АМЖАЛТА

Советскэ залуу пианист Владимир Крайнев, Бразилиин хүгжэмшэ Нелсон ди Фрейри гэгшэд Лиссабондо Жозе Виана да Мота гэгшын нэрэмжэтэ уласхоорондын хоёрдохи конкурсдо нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые хубаагаа. Виана да Мота — Португалиин пианист, композитор юм. Тэрэнэй нэрэмжэтэ түрүүшын конкурс 1957 ондо Лиссабондо болоһон байгаа.

СОВЕТСКО-ДАТСКА ХАМТЫН КОММЮНИКЕ

ЕНГАГЕН, июниин 20.). Мүнөөдэр эндэ Советско- Хамтын коммюникедэ гар а. Совет талаһаа тус коммю- СССР-эй Министрнүүдэй Со- Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, н талаһаа — Даниин Премьер- тр Е. О. Краг гар табибад. Тэ- соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

ет Социалис Республиканууюзай Министрнүүдэй Соведэй лэгшэ Н. С. Хрущев Даниин тельствын уряалаар Данида оной июниин 16-һаа 21 хүрэ- рюугай аяншалга хэбэ.

СР-эй Министрнүүдэй Соведэй лэгшэ Н. С. Хрущев Премьер- тр Енс Отто Крагтай, Даниин правительствын бусад гэшүүдтэй хөөрэлдэһэн байна.

Хоёр талынхид үнэн, хани ёһоной оршон байдалда болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ мүнөөнэй уласхоорондын байдалтай холбоотой хэдэ хэдэн асуудалнуудые, тэрэшэлэн Советскэ Союзай болон Даниин хоорондохи харилсаануудта хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Уласхоорондын харилсаанай талаар һүүлэй үедэ зарим тэды зөөлэрэлгэ үзэгдэжэ байнхай, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха гол ёһонуудые баримталан, гүрэнүүдэй харилсаае һайжаруулха арга боломжо бии байна гэжэ хоёр тала ханангяар тэмдэглэнэ. Даниин правительство Даниин газар дээрэ ядерна зэбсэг табяагүй, табиха һанаашалгагүй байна гэжэ ойлгоһоноо Совет тала элирхэйлбэ. Энэ хараа бодол Хойто Европодо амгалан байдал тогтонижуулха хэрэгтэ горитой туһа нэмэри болоно. Бүхы дэлхэй дээрэ, илангаяа Европодо эб этэ байдал бэхижүүлгэдэ туһалхаар шиидхэбэри олохо оролдолго хүсэлэлгэеэ һуларуулхагүй гэжэ шиидэнхэй байһанаа хоёр талынхид лаблан баталба. Совет Союзай ба Даниин хоорондохи харилсаан тухай хаража үзэхэдөө, энэмнай хани барисаанай, һайн хүршэнэрэй хараа бодолтойгоор, хоёр ороной арадуудай аша туһада, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгын аша туһада хүгжэжэ үргэлжэлһөөр байһыень хоёр тала ханангяар тэмдэглэнэ гээд коммюнике соо заагдана.

1964 оной февраль соо Москвада болоһон хэлсээгээ үргэлжэлүүлэн, СССР Даниин хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаан тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Советско-датска худалдаа наймаае саашадань таарамжатай һайнаар хүгжөөхэ оролдолго гаргажа үргэлжэлхэ шухала гэжэ хоёр тала хэлсэбэ.

Совет Союзай ба Даниин хоорондохи соёл гэгээрэлэй, научно-техническэ харилсаа холбоон 1962 оной сентябрьда культурна харилсаан тухай баталагдаһан хэлсээнэй үндэһөөр, таарамжатай һайнаар хүгжэжэ байһые хоёр тала ханангяар мэдэрбэ. Энэ харилсаагаа саашадань үргэлжэлүүлхэ, хүгжөөхөөр хоёр талын бэлэн байһан тухайда мэдүүлнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, тэрээнтэй хамта ошолсоһон хүнүүд Данида аяншалха үедөө Копенгаген городтой танилсаһан, Копенгагенай муниципалитедтэ айлшалһан, парламентда ошожо, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэһэн, Советскэ Союзай захилаар баригдаһан «Ульгэршэн Андерсен» гэжэ рефрижераторно судна уһанда табилгын ёһололдо хабаадаһан, промышленна хэдэ хэдэн предприятинуудые хараһан, Фюн арал ошожо, тэндэхи хүдөө ажахын фермэнүүдэй хүдэлмэритэй танилсаһан байна. «Дани — СССР» гэжэ бүлгэмэй, студентнэрэй нэгэдэлэй эмхидхэһэн олоной суглаан дээрэ Н. С. Хрущев үгэ хэлээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын, Даниин Премьер-министрэй харилсан айлшалалсаха үедөө, һанал бодолоо хэлэжэ хөөрэлдэһэн ушар социальна ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха гол ёһо бэелүүлгын үндэһөөр, эб найрамдал батадхалгын аша туһада Советскэ Союз Дани хоёрой хоорондын хани хүршэ ёһоной харилсаае, холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ үрэтэй һайнаар нүлөөлөө гэжэ хоёр тала тэмдэглэнэ гээд коммюникейн түгэсхэл дотор хэлэгдэнэ.

Москваһаа мэдээсэнэ

СТОКГОЛЬМДО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

СТОКГОЛЬМ, июниин 22. (ТАСС). Швецидэ Н. С. Хрущевой аяншалгые эмхидхэхэ Шведскэ оргкомитедэй түрүүлэгшэ Юстициин министр Х. Клинг пресс-центрэй байрлаһан парламентын байшан соо хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ зорюулан ехэ уулзалга хээ. Швецидэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой аяншалгын мүнөөдэр эхилһэнтэй дашарамдуулан энэ уулзалга эмхидхэгдэһэн байгаа.

Швециин премьер-министр Т. Эрландер, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Т. Нильссон, Швециин МИД-эй генеральна секретарь Л. Бельфраге, Швециһээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Ярринг, Швециин бусад тусхай тушаалта хүнүүд, Швециин болон гадаадын хэблэлэй олон тоото түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо, Н. С. Хрущевой аяншалгатай дашарамдуулан Стокгольм ерэһэн бүлэг совет журналистнууд уулзалга дээрэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Индонези ерэбэ

ДЖАКАРТА, июниин 22. (ТАСС). Арадай саг зуурын консультативна конгрессэй болон Харилсаа холбооной талаар арадай түлөөлэгшэдэй соведэй уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй делегаци мүнөөдэр Джакарта ерээ. Национальностьнуудай Соведэй депутат, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян делегациие толгойлно.

СССР-эй Верховно Соведэй делегацитай президент Сукарно уулзаба

ДЖАКАРТА, июниин 22. (ТАСС). Национальностьнуудай Соведэй депутат, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоянтай, тэрэнэй толгойлжо ерэһэн СССР-эй Верховно Соведэй делегациин гэшүүдтэй Индонезиин президент Сукарно мүнөөдэр үдэ багта Мердека ордон соо уулзаа.

Совет парламентаринуудые угтахын тулада ордоной үмэнэ Дворой гвардиин сэрэгшэдһээ хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. Президент Сукарно хүндэтэ совет айлшадые угтажа, ордондо орохыень уряа. А. И. Микоян делегациин гэшүүдые президенттэй танилсуулаа. Н. С. Хрущевой болон Л. И. Брежневэй амаршалгые тэрээндэ дамжуулаа. Президент Сукарно совет хүтэлбэрилэгшэдэй элүүр мэндэ тухай асууһанайнгаа һүүлээр, Скандинавиин оронуудта амжалтатайгаар аяншалхыень Н. С. Хрущевто хүсэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Президент Сукарно сайлалга хэжэ, А. И. Микояниие, тэрэнэй толгойлжо ерэһэн Верховно Соведэй делегациие хүндэлөө.

СССР-эй МИД-тэ

ГДР-эй зохихо органууд гү, али организацинуудтай зүбшэнгүйгөөр Баруун Берлинэй болон баруун оронуудай хоорондо ГДР-эй газар дээгүүр гараһан уласхоорондын замые «Панамерикен» гэжэ авиакомпани энэ оной майн эсэстэ эмхидхэһэн байгаа. Энээнтэй дашарамдуулан Москвадахи США-гай посольстводо СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство 1964 оной июниин 20-до ното эльгээгээ.

Энээнтэй дашарамдуулан, советскэ тала дахяад иигэжэ мэдүүлбэ. ГДР-эй органуудтай зүбшэнгүйгөөр уласуудай хоорондо рейснүүдые хэдэг самолёдуудай ниидэлгэ ёһо гурим эбдэһэн ябадал болоно. Тиихэдээ хүсэндөө байһан хэлсээнүүдые гү, али гуримуудые сахингүйгөөр хэгдэдэг иимэ ниидэлгэнүүд аюулгүй байха гэжэ найдуулхын аргагүй гээд уридшалан һануулаа. Магад таарууггүй хойшолонгуудай гараад байгаа һаа, тэрэнэй харюусалгые Америкын тала даааха ёһотой.

Великобританиһаа Москвада байдаг посольстводо мүн лэ иимэ удхатай нотые СССР-эй МИД эльгээгээ.

(ТАСС).

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

ЗАВОДОЙ КОММУНИСТНУУД

Партийна комитедэй бюрогой ээлжээтэ заседани. Эндэ бюрогой гэшүүдhээ гадна цехүүдэй партийна организацинуудай секретарьнар, халаан, цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд сугларанхай. Газостанциин пикировщик, коммунист Петр Капитонович Радикальцевай үнэтэ үүсхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ байба.

Шэлэй зарим заводуудаар мүнөөшье хүрэтэр газостанциин пикировщигууд нэгэ газогенераторна түхеэрэлгэ харууhалдаг юм. Харин П. К. Радикальцев өөрынгөө нүхэр Х. А. Андиновтай хамта тус тустаа 2—2 түхеэрэлгэнүүдые харууhалжа хүдэлгэхэ уялга абаад, тэрэнээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ эхилхэнь. Заседанида хабаадалсаhан газостанциин начальник Валерий Иванович Никитин нүхэр Радикальцевай үүсхэлэй экономическа талаараа ехэ удха шанартай байhан тухайнь тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Газостанциин бүхы пикировщигуудай 2—2 түхеэрэлгэнүүд дээрэ ажалладаг болоходонь, энэ хүдэлмэриhөө 10—12 хүн сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда эльгээгдэхэ болоно. Тиигэжэ гансахан салин хүлhэн дээрэ абажа үзэбэл, жэлэй туршада 12 мянган түхэриг алмагдаха жэшээтэй.

Партийна бюро нүхэр Радикальцевай үүсхэл hайшаажа, заводой бусадшье цех, участогуудаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые хүсэдөөр элирүүлхыень цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ, партийна организацинуудта дурадхаа hэн.

Энэмнай байгша оной май hарын hүүл багаар Улаан-Үдын шэлэй механизированнэ заводто болоhон ушар. Заводой партийна комитет ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үйлэдбэреэ hайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ хамаатай асуудал түрүүшынхеэ зүбшэжэ байгаа бэшэ юм. Энэ асуудал партийна организациин, коммунистнуудай анхаралда хододоо байдаг.

Тиигээгүйдэшье аргагүй. Шэлэй заводой бүтээhэн продукцие Сибириин, Алас-Дурна зүгэй шэнэ барилганууд хүлеэжэ байдаг ха юм. Ехэ химиин гигант гү, али дэлхэй дээрэ эгээл томо гидроэлектростанци, байрын шэнэ гэрнүүд гү, али хүүгэдэй саад, яслинууд—ямаршье барилга абаад үзэгты—шэл эрхэ бэшэ хэрэгтэй болодог. Хэрэглэмжэнь жэлhээ жэлдэ ургажа байдаг. Энээнэие харaадаа абажа, заводой хоёрдохи ээлжээн хэдэн жэлэй саада тээ шэнээр баригдажа эхилээд, байгша ондо ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана.

Теэд заводой коллектив энэ барилгын дүүрэхыень хүлеэжэ hуунгүй, үйлэдбэридөө үшөө хэрэглэгдээгүй байhан арга боломжонуудые элирүүлжэ ороо гэжэ тэмдэглээбди.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ иимэ арга боломжонуудай нэгэниинь гэбэл, ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, олоной шадабари болгохо хэрэг болоhон байгаа. Ажалайнгаа нормо дээшэлүүлхэ тушаа ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн Александра Васильевна Грехневагай гаргаhан үнэтэ үүсхэл ехэхэн үүргэ дүүргээ гэхэдэ алдуу болохогүй.

А. В. Грехневагай үүсхэл завод дээрэ халуунаар hайшаагдажа, шэл бүтээгшэд нормоёо дахинаа хаража үзөөд, үшөө дээшэлүүлhэн байха.

Энэ талаар коммунистнууд hайн жэшээ харуулжа эхилээ. Машинно-ванна цехэй шэл татан hунаадаг машинанууд дээрэ ажалладаг ахалагша машинист коммунист Александр Филиппович Нодойницинай бригада үнгэрhэн жэлэй октябрь hарада шэл татан hунааха халаанайнгаа нормо 200 дүрбэлжэн метрээр дээшэлүүлhэн байгаа. Тиигэжэ халаан бүридэ 8000 бэшэ, харин 8200 дүрбэлжэн метр шэл гаргадаг болобо.

Тус бригадынхид энээн тухай гансадал шиидээ бэшэ юм. А. Ф. Подойницин өөрынгөө туhалагша коммунист В. Е. Петровтой хамта шэл хайлуулдаг пеэшэнгүүдэй, шэл татадаг машинануудай хүдэлмэриин хойноhоо удаахан саг соо хёрхоор адаглан хаража, бага зэргээр хубилгаадшье үзэhэн. Тиигэжэ машинын ябасые түргэдхэхэ арга олоо. Удангүй бригадынгаа гэшүүдтэй hайнаар зүбшэжэ хэлсэhэнэйнгээ hүүлээр даабаряа дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээ hэн.

Энэ үүсхэлыень заводой партком дэмжээ, тус асуудал профсоюзай завкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Машинно-ванна цехэй бусад халаануудта нүхэр Подойницинай бригадын үүсхэл дэлгэрүүлхэ гэжэ шиидхэгдээ бэлэй. Удааншье болонгүй тэдэнэрынь хани нүхэдөө дэмжэжэ, шэнэ нормоор ажаллажа эхилээ hэн. Мүнөө А. Ф. Подойницинай жэшээгээр энэ цехэй 160-аад хүдэлмэришэд халаанайнгаа нормо дээшэлүүлээд ажаллажа байнхай.

Нүхэр А. Ф. Подойницинай бригадын дүй дүршэл бусад бригадануудта дэлгэрүүлхэ тушаа партийна организаци горитойхон оролдолго гаргаа. Заводой, цехэй инженер, технигүүд бригадын ажалтай hайнаар танилсажа, тэрэнииень тодорхойгоор бэшэжэ, диаграмма, схемэ дээрэ харуулаа. Эдэ бүгэдые харуулжа байгаад бусад бригадануудай гэшүүдтэй хөөрэлдөөн үнгэргэгдэhэн, түрүү дүй дүршэлэй hургуулиин хэшээл дээрэ тодорхойгоор үзэгдэhэн байха.

Үзэhэн, ойлгоhон юумэн миинтэ өншодоггүй ха юм. Шэл татан hунаадаг машинанууд дээрэ ажалладаг нүхэд Ступаков, Гуслякова гэгшэдэй бригаданууд үнишье болонгүй нүхэдэйнгөө дүй дүршэл, онол арга шудалжа, тэдэнэрhээ дутуугүйгөөр ажалладаг болохоhоо гадна, мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлжэ гарадаг суутай.

Гансахан шэл татан hунаалга дээрэ ажалай нормо дээшэлүүлhэнэй ашаар шэлэй завод сүүдхэдээ 600 дүрбэлжэн метр шэл нэмэжэ гаргадаг болоо бшуу.

Гансахан машинно-ванна цехтэ нормо шэнэдхэгдээ бэшэ юм. Амhарта бүтээдэг цехэй хүдэлмэришэн, коммунист П. И. Гусев 1963 оной туршада нормоёо хоёр дахин шэнэлжэ, хамта дээрэ 19,6 процентээр дээшэлүүлээ. Түрүүшээр, шэнэ нормодо ороодүй байхадаа, нэгэ халаан соо 4993 шэл амhарта бүтээхэ даабаритай байhан hаа, мүнөө 5900 амhарта гаргаха ёhотой. Энэ даабаряашье үлүүлэн дүүргэнэ. Нүхэр Гусевай жэшээгээр цехэйнь 44 хүдэлмэришэд ажалладаг болоо.

Шэл отолхо, ябгалха цехтэшье иимэ жэшээнүүд яhала бии. Завод дээрээ суутай болоhон шэл отологшо Леонид Васильевич Загузинай, шэл ябталагша Мария Горловагай дүй дүршэл хэрэглэдэг болоhоной ашаар эндэхи шэл отологшод нормоёо 50 дүрбэлжэн метрээр, шэл ябталагшад нэгэ хайрсагаар дээшэлүүлhэн байгаа. Коммунис ажалай ударнигууд Шеметова, Сальников, Михайлова болон бусад мүнөө үедэ багшанарhаашье дутуугүй хүдэлдэг болонхой.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл тодорхойгоор дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ партийна организациин, заводой коммунистнуудай гол зорилгонуудай нэгэн болоно. Ушар иимэhээ түрүү дүй дүршэл шэнжэлхэ hургуулинуудай, кружогуудай хүдэлмэри энэ зорилго бэелүүлгэдэ шэглүүлэгдэнхэй. Хамта дээрээ 800 гаран хүдэлмэришэд эндэ hуралсадаг.

hургуули, кружогуудай хэшээл цех, халаанай хүтэлбэрилэгшэд, инженер, технигүүд үнгэргэдэг. Эдэ нүхэднай үйлэдбэридэ түрүү дүршэл, онол арга нэбтэрүүлхэ тушаа сэхэ харюусадаг ха юм.

Машинно-ванна цехэй начальник Н. В. Мамашвили гэгшын хүтэлбэрилдэг түрүү дүй дүршэл шудалха hургуулиин хүдэлмэри дээрэ тобшохоноор тогтоё. Али нэгэн шэнэ онол арга шудалхадаа диаграмма, элдэб схемэ гэхэ мэтые хэрэглэжэ, теоретическэ талаарнь hайса үзөөд, hүүлээрнь бодото ажал дээрэ танилсадаг заншалтай. Иигэжэ үзэхэдэ ехэ ойлгосотой гэжэ hуралсагшад хэлсэдэг. Хүсэд ойлгоогүй юумэеэ hуража абахада, өөрөөшье хүдэлөөд, ажаллаад үзэхэдэ урматай ха юм.

Коммунис ажалай hургуулинуудташье түрүү дүй дүршэл шудалагдана. Иимэ hургуулинууд заводой заhабари-барилгын, энергетическэ, механическа, огнеупорно цехүүдтэ, техническэ хиналтын таhагта эмхидхэгдэнхэй. hуралсалай түсэбөөр хараалагдаhан 64 часай 35-ниинь түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга үзэлгэдэ зорюулагдана. Тиихэдээ гол т... өөрынгөө цехэй түрүү хүдэлмэр... дэй дүй дүршэл шудалдаг. Жэш... хэдэ, механическа цехэйхид ком... нис ажалай ударник Салтанова, ... жиев, огнеупорно цехэйхид Кожев... кова, Неудачина гэгшэдэй ажал... «нюусатай» танилсаhан байха. ... жэ сугтаа ажалладаг хани нүхэ... гөө дүй дүршэл шудалхада hони... тойшье, хүдэлмэридөө хараг... амаршье ааб даа. Ойлгоогүй hаа, ... хартөө хандажа ойлгожо, мадажа ... ха аргатай ха юм.

Республикымнай барилгын инд... риин томохон предприяти болохо... лэй механизированнэ завод жа... жэлдэ продукци ехээр үйлэдбэри... түрүү предприятинуудай зэргэ... ранхай. Энээндэ түрүү арга сод... шэнжэлжэ, үйлэдбэридэ нэбтэрү... тушаа партийна организациин, ... дой коммунистнуудай хэhэн хүд... риин ехэхэн аша үрэ бии. Саа... энэ ажалаа улам ургадхажа, ... hайн амжалта туйлаха зорилго ... хи коммунистнууд урдаа таби...

Д. ЦЫБИКЖАПО...
манай кор...

100 удэр соо 100 килограмм нэмээхэ

НАРАЙ МАЛ— ХАРУУҺАНАЙ ХҮСЭН

Бүхы тугалнуудые нэгэ газарта суглуулжа, тусхай фермэ бии болгогдобо. Мүнөө тэндэ 400 тугал байдаг. Ямар зорилготойгоор иимэ фермэ байгуулагдабаб? Ушарынь гэхэдэ иимэ. hүгэй, тобир hайн үнеэдтэй байха гэбэл, эмэ тугалнуудые нарайhаань хойшо нарин нягтаар, зүбөөр харууhалха, тэжээхэ хэрэгтэй бшуу.

Хэрбээ тэдэниие багаhаань хойшо дутуу ядуу эдеэлүүлжэ, яяр муу байрада байлгажа, харюусалгагүйгөөр харууhалаад, хатайр, тажаа болгожорхиhон мал саашадаашье юун ёhоор мүртэй hайн үнеэн болохоб даа. Мэдээжэ ха юм.

Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздошье hая болотор тугал, буруунуудай харууhанда баhал имэрхүүгээр хандадаг байhан. Ехэнхидэа тугалнуудые нарайhаань хойшо томо болоторнь нэгэ шадамар hайн хүндэ даалгажа үгэдэггүй байгаа. Гадна hаалиин фермэ бүхэн өөhэд өөhэдынгөө үнеэдэй тугалнуудые байра дээрэнь харууhалдаг hэн. Жэшээнь, колхозой бүхы 8 фермэ өөhэд өөhэдын туталшантай, нэгэ хүндэ 40—50, заримдаа 70—80 тугал хүртэдэг бэлэй. Хэнэйшье мэдэhээр, нэгэ хүндэ иимэ олон нарай малые даалгаад зүбөөр харууhалха, тэдэнээ наhа, бэеэрнь, эрэ эмээрнь илгаад, таарамжатай hайнаар эдеэлүүлхэнь бэрхэтэй байгаа.

Артелиин правлени партком нарай малай харууhа, тэжээлдэ бии байhан эдэ дутагдалнууд тушаа мэргэжэлтэд, малшадтаяа hайса хөөрэлдэжэ, энээниие эрид hайжаруулхын тула онол аргануудые бэдэржэ эхилээ hэн.

Тиигээд байгша онhоо эхилжэ, бүхы тугалнуудаа нэгэ газарта суглуулаад, тусхай фермэдэ түлжүүлдэг болохоор шиидээ.

Колхозой түб тосхонhоо хажуу тээ модо хахад тухай газарта тугалай уужам ехэ байрануудые түхеэрээ. Досоонь малда тэжээл бэлдэхэ, буйлуулха хэрэгсэл, түхеэрэлгэнүүд хуу бии. Эндэнь ногоо элбэгтэй үргэн бэлшээри, мүн хажуугаарнь тугал, буруунуудай уhалхада hайн тунгалаг уhатай Юрөөгэй ехэ сөөрэм бии. Гадна тугалай энэ фермэдэ дүтэхэнэ тоhоной завод хүдэлдэг. Тэндэhээ машиндагдаhан hү таhалгаряагүй зөөжэ, нарай тугалнуудта уулгахын тула үдэр бүри 4—5 мянган литр хэмэл hү, тэжээл буйлуулан бэлдэхэ аргатай.

Саашадаа колхозой hаалиин гүүргэ, фермэнүүдтэ гараhан бүхы нарай тугалнуудые эндэ суглуулжа харууhалха юм. Тиихэдэ фермэ бүхэндэ гараhан нарай тугалнуудые түрүүшын 15—20 хоног соо байра дээрэнь байлгаад, эхынь ураг эдюулжэ дүүргээд, тэрэ тусхай фермэдэ абаашадаг байха. Бүхыдөө эндэ 400 гаран тугалнуудые нэгэ доро байлгажа, 7 hаратай болоторнь түлжүүлхэ байратай. Иигэжэл түхэреэн жэл соо hубарюулжа байгаад, колхозойнгоо бүхы тугалнуудые эндэ түлжүүлхэ болоно.

Тугал, буруунуудые хэдэн ондоо гүүртэ, фермэнүүдтэ байлгаhанда орходоо, мүнөө тэдэниие нэгэ газарта олоор суглуулаад, тусхай шэглэлтэй фермэдэ бүхы заабариин ёhоор харууhалhаниинь алишье талаараа дээрэ. Нэгэдэхеэр, эндэ бүхы тугалнуудые наhа наhаарнь, ехэ багаарнь, эрэ эмээрнь hайнаар илгажа, олон ондоо бүлэг болгоод, шадамар бэрхэ тугалшадта даалгаха аргатай болоо. Мүн тугалай фермэ нэгэ газар байхадаа дүй дүршэл ехэтэй тугалшадай хажууда залуушуулые hургахада, тэдэнэй ажалай онол аргые олоной шадабари болгоходо hайн.

Тэрэшэлэн нарай малые нэгэ газар суглуулхада, тэдэниие зооветеринарна талаарнь хангахадашье таарамжатай болоод үгэнэ. Мүнөө эндэ фермынгээ бүхы ажал хүдэлмэри оньhожоруулха талаарнье аргагүй зохид бшуу. Урдань гансахан тугалнуудые шэгнэхэдээ малшад хэды тухашардаг бэлэйб. Энээнhээ уламжалан нарай малай тоо бүридхэлнье hураггүй гуримтай болохо ха юм. Гадна энээнhээ урагша тугалда уулгаха хэмэл hү буйлуулаад, тэрэнээ фермэнүүдэй хоорондо зөөжэ, сагаа барадаг hэн. Харин мүнөө үбэл зунгүй байра дээрээ хэмэл hү буйлуулдаг болохонь гээшэ. Мүн үбэлдөө нарай малда эдюулхын тула гидропонно аргаар ногоо ехээр ургуулха гэжэ хараална.

Малай hайн—харууhанай хүсэн гэжэ зон дэмы хэлсэдэггүй ааб даа. Тиимэhээ колхозойхид эндэ тугалнадаар эгээл дүршэл шадабари ехэтэй, үнэн шударгы хүнүүдые табинхай. Фермые даагшаар артелиин үнинэй гэшүүн, ажалша бэрхэ коммунист Балдан Шаранович Тубаев томилогдоо.

Тугал, буруунуудые багаhаань хойшо зүбөөр түлжүүлжэ, hайнаар харууhалдаг болоhоной ашаар колхозой hүрэг соо hүтэй, тобир тарган үнеэд олошорхо байха. Энээнhээ уламжалан, эрхим шанартай мяхан, hүн элбэгээр абтаха ха юм.

Б. ЦЫБЕНДОРЖИЕВ,
аймагай «Ленинэй туг» газетын хүдөө ажахын таhагые даагша.

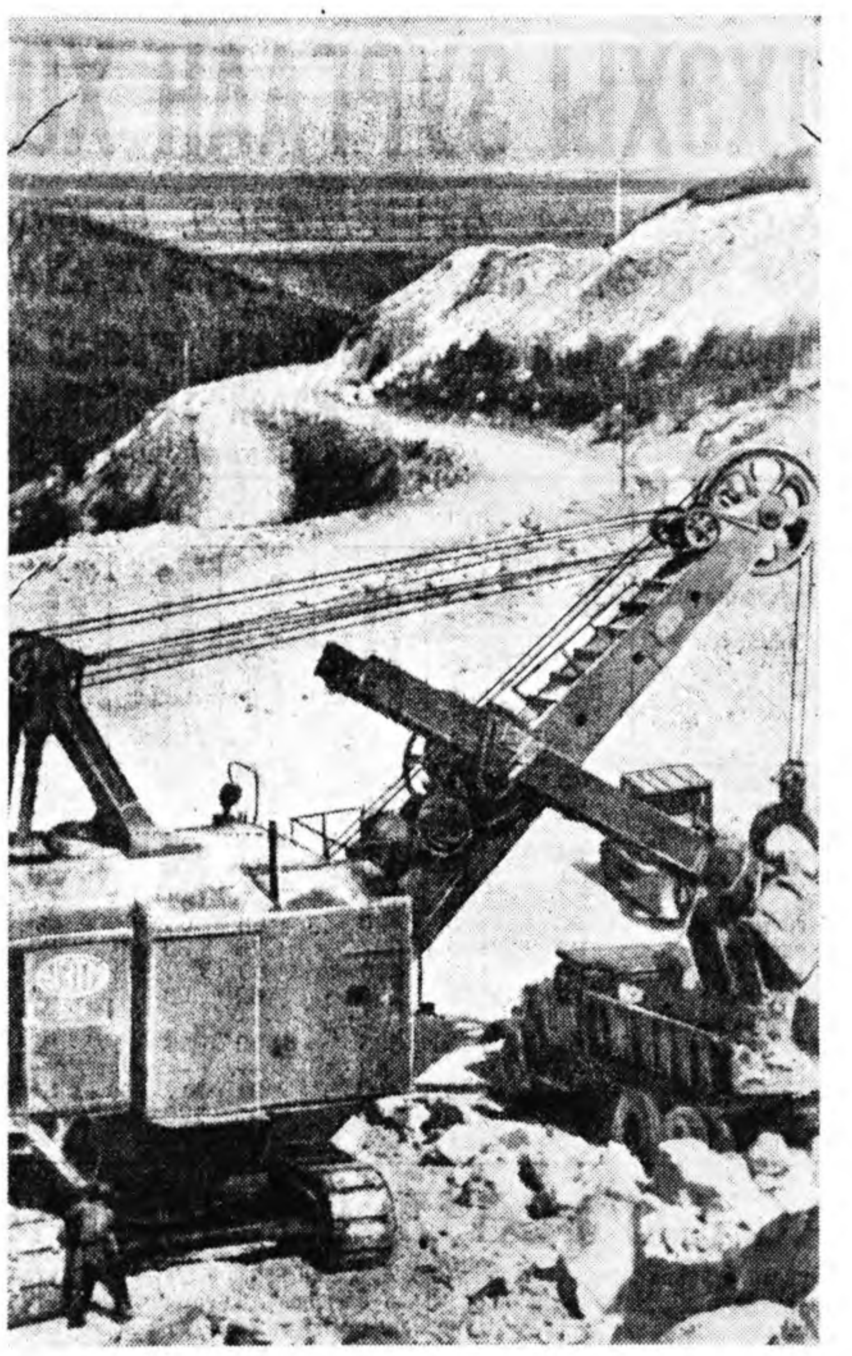

Республикымнай түрүү предприятинуудай нэгэн — Тимлюгэй цемент-шиферэй завод долоон жэлэй зургаадахи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Заводой бүхы цехүүд, карьернуудтэ ажал ехэтэй хүдэлмэри комплексно аргаар оньhожоруулагдана, түрүү технологи, шэнэ техникэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Зураг дээрэ: заводой избёосхын карьер.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ҮЙЛЭДБЭРИДЭ АШАТАЙ, МАНДАШЬЕ ОЛЗОТО...

Түрүү дү... дүршэлөө ха... абалса...

Барилга-хабсаралгын 5-дахи управлениин бригадир А. И. Хромовой хөөрөөнhөө

Барилга дээрэ аккордно, аккордно-шагналгын түлөөhэ үргэнөөр хэрэглэхэ тухай асуудал hүүлэй үедэ табигдадаг болоо. Барилгын ажалые хараалагдаhан болзорhоонь урид, hайн шанартайгаар дүүргээ hаань, хэhэн хүдэлмэриин түлбэриhөө гадна, шагналай түлөөhэ үгэдэг энэ гурим ехэ hайшаалтай байна. Барилгашадай ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, барилгын шанарай түлөө тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, гэр байра, бусад барилгануудые саг болзор соонь ашаглалгада тушааха гээшэ шухала удха шанартай.

Түлөөhэнэй энэ шэнэ гуримай ямар аша туhатай байhые манай бригадынхид өөhэдынгөө хүдэлмэриин жэшээ дээрэhээ мэдэрбэ. Бидэнэр аккордно-шагналгын түлөөhөөр май соо ажаллаабди. Тиигэбэшье тэрэнэй аша туhатай байhые ойлгобобди. Манай бригада шэлэй заводой машинно-ванна цехэй барилга дээрэ ажаллана. 130 кубометрэй хэмжээтэй энэ ажалые майн 23-да дүүргэхэ гэhэн даабари манда үгтэhэн байгаа. Бригадымнай гэшүүд хүдэлжэ эхилхынгээ урда ямар, хэды хэмжээнэй ажал дүүргэхэ даабаритай, тэрэнэй түлөө үгтэхэ түлөөhэнэй гуримтай hайнаар танилсаа. Хараалагдаhан болзорhоонь даабаряа бүри олон хоногоор уридшалан дүүргээ hаа, бүри ехэ шагнал-түлөөhэнэй үгтэхэ байhые бригадын гэшүүн бүхэн ойлгоhон байна. Хэhэн ажалайнь зэргээр түлөөhэ үгэжэ, ажалшадые материальна талаар урмашуулха гуримай тон зүб байhые бидэнэр ойлгообди.

Бригадын гэшүүд даабаряа болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ эршэмтэй шангаар ажаллаа. Иигэжэ бидэнэр даажа абаhан ажалаа нэгэ хоногоор уридшалан, майн 22-то дүүргээбди. Тиихэдэ барилгые hайн шанартайгаар хэхэ гэжэ хүн бүхэн оролдоо. Техническэ эрилтые наринаар сахин, бүхы ажалаа дүүргэhэн байгаабди. Хүсэ шадалаа эршэдхэжэ ажаллаhамнай аша туhатай, олзотойшье байба. Гол түлөөhэнhөө гадна, бригададамнай 244 түхэригэй шагнал, хүн бүхэндэ 17 түхэриг үгтэhэн байна. Мүн шэл ябталха цехэй хана болзорhоонь урид бодхооhоной түлөө шагнал абаабди. 3-дахи разрядтай хүдэлмэришэн бүхэнэй салин май соо 140 түхэриг, 4-дэхи разрядтай барилгашадай 170 түхэриг болоhон байна.

Манай бригада урданьшье муу бэшээр хүдэлжэ, даабаряа дунда зэргээр 130—150 процент дүүргэдэг байгаа. Шэнэ түлөөhэнэй гуримда ороходоо ажалаймнай бүтээсэ 170 процентдэ хүргэгдэдэг болоо.

Иимэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхын тула ажалай эмхидхэл hайжаруулха, журам наринаар сахиха хэрэгтэй болобо. Үйлэдбэреэ хайшан гэжэ эмхидхээ hаа, амжалта туйлагдахаб гэжэ hайн бодомжолжо үзэгдэhэн, ехэ хөөрэлдэhэн байнабди. Тиихэдээ ажалаа hайнаар эмхидхэхэ зүб зам олдобо. Би мастер Поповтой хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэхэ багта үглөөдэрэйнгөө түсэб тухай хөөрэлдэдэг, юу хэхэеэ тодорхойлдог болонхойбди. Барилгашадые зүбөөр хубаарилан табиха, үглөөдэр хэн ямар ажал дүүргэхэб гэжэ хэлсэгдэдэг, хэды шэнээн барилгын материалай хэрэгтэй болохо тухай захил хэгдэдэг. Хэхэ юумэеэ эртээнhээ мэдэhэн хүдэлмэришэд үглөөгүүр ажалдаа ерэхэдээ, сагаа дэмы гээнгүй ажаллажа эхилдэг. Хүдэлмэриин сагай минута бүхэниие аша туhатайгаар хэрэглэхэ гэжэ барилгашад оролдоно.

Харин бүхы ажал хэрэгнай урагшатай hайнаар, ямаршье hаадгүйгөөр бүтээгдэнэ гэхын аргагүй. Ямар нэгэ шалтагаанhаа hаатаха ушаршье гарадаг. Заримдаа барилгын материал, холисо саг соогоо асарагданагүй. Иимэ ушарай тохёолдоходо сагаа миин гээхэгүйн тула хирниисэ зөөнэбди, бэлэдхэлэй ондоо ажал бүтээнэбди.

Бригадымнай гэшүүд бултадаа оролдосотойгоор, hэшхэлтэйгээр ажаллана. Шулуушад Юрий Иванов, Юрий Толстобров, Даши Галсанов, Сергей Шарьюров, Владимир Поденков ажалаа гансал эрхим шанартайгаар бүтээдэг. Шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлгээр ёhотой hургуули болоо гэжэ бригадыемнай нэрлэхээр. Хүдэлмэришэд өөрынгөө гол мэргэжэлhээ гадна, ондоо мэргэжэл шудалхые, нүхэдэйнгөө дүй дүршэлдэ hурахые оролдоно. Шулуушад Галсанов, ... денков гэгшэд модошо дархашуу... мэргэжэл hайнаар шудаланхай. Ш... катурщик мэргэжэлтэй Таисия ... никова шулуушанай ажал дүүрг... болоо. Хамhабариин ажал дүүрг... хүдэлмэришэд Валентина Су... Екатерина Радионова, Лидия С... чева гэгшэд шулуушанай мэргэж... амжалтатайгаар hуража байна. За... нүхэд Владимир Марьин, Илья ... занцев бригададамнай ерэhээр а... лай hайн бэлэдхэл гараа, барилга... най мэргэжэлтэй болоо.

Манай багахан коллектив ямар... даабари абахадаа, тэрэнээ hайн... дүүргэхэ гэжэ оролдоно, тэдэнэй ... да табигдаhан зорилгын удха ша... рые зүбөөр ойлгоно. Шэлэй завод... ургадхан байгуулха гээшэ ехэ у... шанартай. Тиимэhээ манай бригад... барилгашад энэ ажалые hайн шан... тайгаар, болзор соо дүүргэхэ h... hанал эрмэлзэлгэтэйгээр ажал... Харин энэ ажал ганса бригады... хүсэ шадалhаа дулдыдана бэшэ. Э... хүдэлжэ байhан бүхы барилга... 5-дахи СМУ-гай коллектив шу... удха шанартай. энэ барилгые ха... лагдаhан саг болзор соонь дүүр... хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулха ... той. Барилгашадые материальна ... лаар урмашуулхын, барилгые h... шанартайгаар, түргэнөөр хэхы... ла ажалай түлөөhэнэй аккордно-ш... налгын гурим үргэнөөр нэбтэрүү... шухала. Ажалай түлөөhэнэй энэ ... рүү арга үйлэдбэридэ аша туhа... барилгашадташье олзотой.

Ажалай түлөөhэнэй шэнэ гури... нэбтэрүүлхэтэеэ адли бригадануу... ажахын тоосоондо оруулха асуу... да 5-дахи барилга-хабсаралгын у... равлениин хүтэлбэрилэгшэдэй ан... ралаа хандуулаа hаань, ехэ hайшаа... тай байха hэн. Мүн барилгын мат... риалнуудаар бүхы участогуудые ... соонь хангаха талаар хэмжээ аб... хэрэгтэй.

А. ШУЛУНОВ
бэшэжэ абаба.

ТУНГА БЭЛШЭЭРИДЭ

hайн хабар ерээ! Иигэжэ Ахын малшад хөөрэлдэдэг.

Аха нютаг үндэр хада уулануудтай. Малай бэлшээреэр элбэг. Тиимэhээ энэ баялигаа хэрэглэжэ, үдхэжэ байhан адууhа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада эндэхид хамаг бүхы анхаралаа табидаг. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар тон шухала зорилгонуудые табиhан энэ жэлдэ, ашаг ехэтэ энэ хабарhаа эхилэн малшад бүришье шударгыгаар тэмсэбэ.

Зунай бэлшээридэ эртэ гаргагдаhан мал хүшэ шадалаа түргөөр нэмээхэ байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Зүлгэ ногооной үедэ үнеэд үдэр hүнигүй бэлшэжэ, hү hаалияа ёhотойл билтаруулдаг ха юм.

Мүнөө зун Ахын колхозууд 20—30 мянган мал хада майлаар, холын бэлшээридэ гаргаад адуулжа байнхай. Тэдээн сооhоо 3 мянга шахуу эбэртэ бодо мал, 5850 хонид ерэхэ намар болотор адуулагдажа, гүрэндэ тушаагдаха. Жэлэй туршада эндэхид 12 мянга гаран центнер hү худалдаха юм. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада малшан бүхэн оролдоношье. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ артелиин hаалишад Монгол-Дабаан гэжэ газарта зуhажа байна. hү hаалияа үдэрhөө үдэртэ нэмээжэ эхилэнхэй. «Коммунизм» колхозой малшад Сархида, Буурал-Морито гэжэ газарта зуhадаг. Эндэхид 3-4 хоног малаа туужа зуhаландаа нүүдэг юм.

Аха нютагайхид холын тунга бэлшээридэ малаа гаргажа, хүшэ шадалыень нэмээнэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлнэ гээшэл. Иигэжэ ажаллажа байхадаа малшад ехэ эрилтэнүүдые табидаг. Холын фермэ, гүүртэнүүдээр худалдаа наймаа таhалгаряагүйгөөр эмхидхэхэ шухала. «Малшадта хэрэгтэй эд бараа хододоо асаржа байгты» гэжэ наймаанай эмхинүүдтэ хандахаар.

Д. ДУГАРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной июнин 24.

Социалис оронуудаар

ЧЕХОСЛОВАКИИН ТҮҮХЫН АЛДАРТА ХУУДАҺАН

ПРАГА. Словакиин совет республикын 45 жэлэй ойе Чехословакиин олониитэ, хэблэл тэмдэглээ. Словакиин ажалшадай революционно тэмсэл хэhэнэй ашаар бии болоhон энэ республика 1919 оной июнь—июль hарануудта оршожо байгаа.

Энэ ойтой дашарамдуулагдан, Словакида совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэлдэ хабаадагшадай уулзалга Кошице городто болоо, тэрэшэлэн Словакиин совет республика тухай документнүүдэй выставкэ нээгдээ. Словакиин революционно правительствын байрлаhан гэртэ дурасхаалай самбар нээгдээ.

1919 оной июниин 16-да тогтоhон Словакиин совет республика хадаа Агууехэ Октябриин социалис революциин сэхэ нүлөөнэй үрэ дүн болоно. Республикын газар дээрэ пролетариадай диктатура тогтоогдоhон байгаа гээд «Руде право» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Словакиин совет республикын бии болоhон ябадал Чехословакидахи хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөнэй түүхэдэхи угаа шухала революционно ушар болоно гээд «Руде право» тэмдэглэнэ.

БАТА БЭХИ ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ ТЭМДЭГ

БЕРЛИН. СССР ГДР хоёрой хоорондо хани барисаан, харилсан туhалалсалга, харилсаа холбоон тухай договорой баталагдаhые Германиин Демократическа Республикын олониитэ угаа ехээр hайшаана.

Бүхы республика дотор суглаанууд болон митингнүүд боложо, энэ договорые зүбшэн хэлсэнэ.

ХДС-эй главна правлениин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, христианско-демократическа союзай генеральна секретарь Геральд Геттинг иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Договор хадаа ГДР-эй гүрэнэй хилэнүүдэй ойрөо хүртэшэгүй байлгые хангажа, боннско «хэтэрмэ этэгээдүүдэй» аэзрхэг түримхэй, үhөөгөө нэхэхэ түсэбүүдыень уридшалан буруу hүргэнэ гээшэ.

Договор хадаа амгалан тайбан байдал найдамтайгаар хангаха байна. Ушарынь энэ договор ГДР-эй хилын ойрөо хүртэшэгүй байлгын найдабари болоно гээд таряашадай демократическа партиин түлөөлэгшэ Эрнст Гольденбаум мэдүүлээ.

СОЦИАЛИЗМЫН ХҮСЭ ШАДАЛ БЭХИЖЭНЭ

СОФИ. Промышленна продукциин шанар hайжаруулха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаhан национальна зүблөөн эндэ нээгдээ. Болгариин компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков зүблөөнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ.

БКП-гэй ЦК-гай секретарь Начо Папазов элидхэл хээ. Болгариин промышленностиин технико-экономическа хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай асуудал ороной арадай ажахыда ехэ шухала байхаhаа гадна, бусад социалис оронуудта ехэ удха шанартай гээд тэрэ тэмдэглэhэн байна. Промышленна продукциин шанар hайжаруулха гээшэ бүхы социалис лагериин хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө, капитализмтай хэгдэдэг экономическа мүрысөөндэ илахын түлөө тэмсэлдэ Болгариин ажалшадай дүүргэхэ шухалын шухала интернациональна уялга болоно.

ДУНАЙСКА КОМИССИИН ЗАСЕДАНИ

БУДАПЕШТ. Дунайска комиссиин 22-дохи сесси июниин 3-hаа 16 хүрэтэр Будапештдэ болоо. Болгариин, Венгриин, Румыниин, Советскэ Союзай, Чехословакиин, Югославиин делегацинууд, тэрэшэлэн Дунай дээрэхи түмэр үүдэн шадарай гол мүрэнэй тусхай захиргаанай, мүн Доодо Дунайн гол мүрэнэй захиргаанай түлөөлэгшэд сессидэ хабаадалсаа.

1963—1964 онуудай түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүдые, тэрэшэлэн Дунай мүрэндэ суднануудай ябалгые hайжаруулгатай холбоотой бусад хэдэ хэдэн асуудалнуудые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ.

Саашанхи үеын хүдэлмэриин тү... быe болон бюджедые сесси бата... абаhан байна. Хани ёhоной үгээ ой... голсолгын оршон байдалда сесси ... дэлмэрилөө.

ҮНИНЭЙ УНИВЕРСИТЕТ

БУХАРЕСТ. Бухарестын универ... тэдые студентнүүдэй дүүргэжэ ... hээр мүнөө жэлдэ зуудахи жэл... болохонь. Университедэй 12 факу... тедые дүүргэжэ гараха 1.640 х... экономикын, наукын болон соёл ку... турын элдэб hалбаринуудта мүнөө ... милогдоод байна. Математигууд, ф... зигүүд, химигүүд, юристнүүд, фи... логууд болон бусад мэргэжэлтэ... университет бэлэдхэжэ гаргадаг. Ст... дентнүүдэй hуралсал социалис ... гуулалтын бодото асуудалнууд... мүнөө үе сагай наукын шэнэ туй... тануудтай таhаршагүй нягта холбо... той.

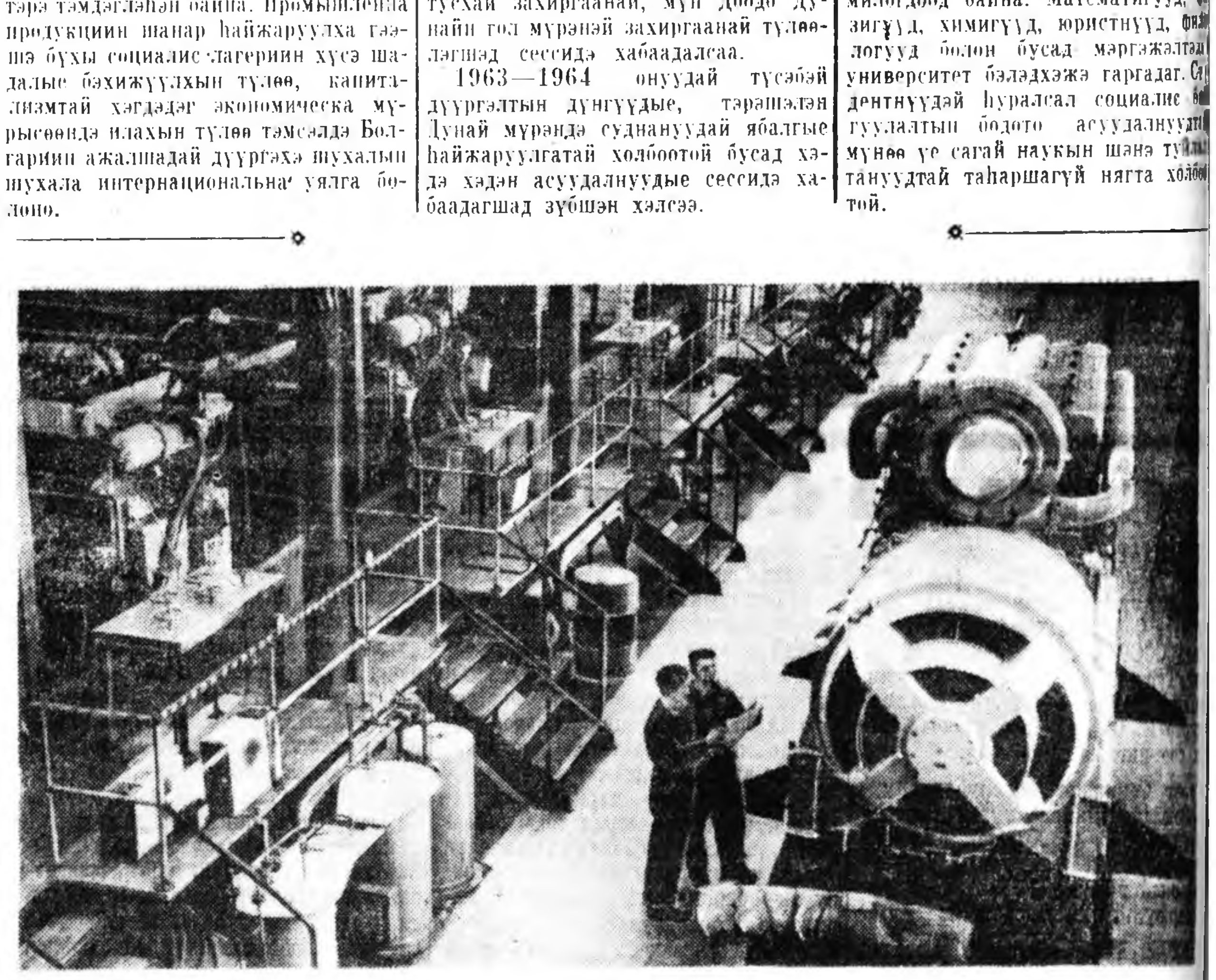

Румыниин Арадай Республикын түмэр замуудаар орон доторнь бүтээгдэhэн дизель-электровозууд түргэнөөр ябажа байдаг. Тэдэниие бүтээжэ эхилhээр оройдоол дүрбэн жэл боложо байна. Энэ үе соо инженер, технигүүд, хүдэлмэришэд ехэ дүршэлтэй болоо. Наука, техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые хэрэглэн шанарайнгаа талаар энэ хэрэгые үнинhөө хойшо эрхилдэг болоhон оронуудайхиhаа дутуугүй дизель-электровозуудые бүтээдэг болоо. 1965 он хүрэтэр орондоо бүтээгдэhэн 330 дизель-электровозуудые Румыниин түмэр зам абаха байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Решецкэ металлургическа комбинадай туршалгын стенд. Дизель-электровозуудай двигательнүүд энэ стенд дээрэ шалгагдадаг юм.

Аджерпрессэй—ТАСС-ай фото.

АЯАРХАН АГАДАА НЮТАГТАЙЛДИ

Цэдэб ЖАМБАЛОВ.

...ТАН, ХАТАН ХААНАБШИ?

(Үхибүүдэй поэмэһээ)

...намаагаар,
...ногоогоор
...һан
...-Толгойдо» яахадаа
...һайхан
...дангина Хатан
...уна гэлсэнэб даа?
...эн байрлаһан
...Хатантай уулзажа
...хүрэтэр үзөөдүйб.
...һайхан хатанайда
...гээшэ гү айлшалхань?
...үй юм аа гү манайда,
...ха һэм һайсахан...
...оргүй зун үнгэрөө,
...унажа, намар ерээ.
...ар ха гү тэрэ Хатан?
...ар лэ гэлсэдэг хадань
...ар Бардаяа урибаб,
...шамдаад зорибоб...
...мэдээгүй бидэ хоёр
...холодон, нюусаар,
...бди нэгэн-хоёр,
...бди һайсаар.
...тайл ерээб, алдангүй.
...дашаба «Наран-Толгой!»
...-Толгой!»
...-Толгой!»
...һаа хүлеэгыш,
...нохой!
...ш, энэмнай юун гээшэб?
...ш,
...ш,

Байзыш!
«Наран-Толгой» аад,
Юундэ ойшууб?
Наһаараа хараагүйб, гайхыш!
Ой модон энэ багта
Огто үгыл, огто.
Ойлгожо яданаб.
Бардаа, Барда,
Ой руу ошонгүй, тогто!
Төөришоо гүбди, магад?
Төөрихэ аргамгүй:
Морёорш, тэргээрш алад
Мүнөө зундаа харгылааб.
Ойро тойрон энээгүүр
Ой модон үгы һэн.
Агашье ошооб тэмээгээр
Автомашинаарш гүйлгөө һэм...
Барда бидэ хоёр
Бахардаабди ехээр.
Бахардаабди,
Баярлаабди.
Хатан, Хатан шамайе
Харааб, олооб.
Талын шэмэг—шамайе
Таниха болооб.
Эгээн түрүүн тиимэһээ
Эжымни фермэдэ айлшалыш,
Эрдэни-сэсэг бэлэгээ
Элбэг дэлбэгээр барюулыш.

* * *

Хатан,
Полиин Хатан,
Харахада урихан Хатан
Түрэл таладам ургана,
Түбхинэжэ жаргана.

ҺАЙШААЛТАЙ

Ага нютагай уран зохёолшодой шүлэг болон бусад зохёолнуудые тусхай уран зохёолой хуудаһан болгожо бэлдээд, КПСС-эй Агын окружкомой секретарь нүхэр Н. Жугдуроватай манай корреспондент телефоноор хөөрэлдэбэ.

МАНАЙ КОРР: Агын уран зохёолшодой нэгэдэл тухай, тэрэнэй хэжэ байһан ажал хүдэлмэри тухай хуряангыгаар хэлэжэ үгыт?

Н. ЖУГДУРОВА: манай округой уран зохёолшодто үгэ үгэжэ, тусхай хуудаһа газетэдээ гаргахаар бэлдэһэнтнай ехэ һайн гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхэ байнаб. Манай эндэхи ажалшад нимэ уран зохёолой хуудаһа һонирхон уншаха байха. Тиигээд саашадаа манай округой малшад, хонишодой, бүхы колхознигуудай ажал хүдэлмэри тухай уран хурса найруулгатай, гүн удхатай материалнуудые газетэдээ саг үргэлжэ гаргажа байгаа һаатнай, манай уншагшад баяртайгаар хүлеэжэ абаха байха, юуб гэхэдэ «Буряад үнэн» газетэ захигшад манай эндэ яһала олон.

Уран зохёолшодойнгоо ажал бүтээл тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

Округой газетын редакциин дэргэдэ үшөө 1947 ондо уран зохёолшодой нэгэдэл байгуулагдаһан юм. Тус нэгэдэлэй түрүүшын гэшүүд мүнөө элитэ зохёолшод, эрдэмтэд болонги. Жэшээлбэл, уран зохёолшо Д. Батожабай, Ж. Балданжабон, А. Жамбалон, Ц. Жамбалов болон бусад энэ нэгэдэлдэ хабаададаг байһан. Хэлэ бэшэгэй эрдэмтэ уран зохёол шэнжэлэгшэ Ц-А. Дугарнимаев мүн лэ энэ нэгэдэлэй эдэбхитэй гэшүүн байһан юм. Эдээнэй һүүлээр урган гаража ябаһан зохёолшод—оюун бэлигтэн олон.

Бүхы совет уран зохёолшодтол адли манай округой ахамадшье, залуушье зохёолшод мүнөө үе сагай хүнүүдые—коммунизм байгуулагшадые хүсэдөөр, һайнаар, уран хурсаар харуулха гэжэ оролдоно. Уран зохёолшодтой уулзахадаа парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй зааһан заабари, захяануудта, табиһан эрилтэнүүдтэ таарама зохёолнуудые бэшэхэ гэжэ манай литераторнууд оролдодог байна. Энэ талаар томо зохёол нэрлэхэ болоо һаа, Жамьян Балданжабоной «Сэнхир хаданууд» гэжэ роман болоно. Энэнь ород хэлэн дээрэ Эрхүүдэ хэблэгдэжэ байна. Энэ ном соогоо автор Агын буряадай мүнөөнэй байдалые харуулаа. Тэрэ романиинь «Дабаан» гэжэ гаршагтайгаар «Байгал» журналда хэблэгдээ һэн. Коммунизм байгуулагшадай үдэр бүриин ажал харууһан шүлэгүүд, бага жанрай зохёолнууд олон байха

Уран зохёолой нэгэдэл бии болоһонһоо хойшо суглуулбари-номуудые гаргажа байдаг. Табяад оноор эндэхи зохёолшодой «Агын галада», «Талын булаг» гэһэн түрүүшын суглуулбаринууд Шэтын областной хэблэлдэ гаргагдаа һэн. Гадна округойнгоо редакциин типографида шүлэгүүдэй, рассказуудай хоёр суглуулбаринууд гаргагдаһан байна.

Ургажа ябаһан, бэлигтэй зохёолшод энэ бүлэгтэмнай олон боложо байна. Поэт Цэдэб Жамбаловые абаад үзэе Энэ нүхэрэймнай шүлэгүүдэй 4 суглуулбарн ород, буряад хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнхэй. Ород хэлэн дээрэ гараһан «Нюдэндөө шэлтэй хурьган» гэжэ суглуулбаринь уншагшадай дунда ехэ суутай болонги. СССР-эй уран зохёолшодой союзай гэшүүн Арсалан Жамбалон һүүлэй үедэ хүүгэдтэ зорюулһан суглуулбари хэблүүлэн гаргаа. «Бишыхан хонишон», «Дурамбай — хурса нюдэн» гэһэн номуудаарнь хүүгэд һонирхоно. Колхозуудта шүлэг, дуу, рассказ, очерк бэшэжэ, гараа туршажа байһан эхилэн бэшэгшэд нилээд олон даа. Жэшээнь, партиин XXII съездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Рабдан Рабжуев болон бусад нүхэдэй шүлэгүүд округойнгоо газетэдэ, «Буряад үнэндэ» хэблэгдэдэг. Урда Агын «Мир» колхоздо «Сахюурта» гэжэ уран зохёолой кружок байгуулагдаад, хүдэлжэ байдаг. Эхилэн бэшэгшэ Цыбандоржи Цыденов энээние хүтэлбэрилдэг. Залуу хонишод. хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Татьяна Удбылова (Цогто-Хангил), Туя-Ханда Базарсадаева (Хүнхэр), Доржи Гомбоев (Үзөөн) гэхэ мэтын нүхэд ажал хүдэлмэриингөө забһарта гуурһанай хурсые туршадаг, шүлэг бэшэдэг. Уран зохёолшо Жамьян Балданжабон энэ нэгэдэлые ударидадаг юм.

Манай зохёолшодой шүлэг болон бусад зохёолнуудые хэблэхэ талаар бэрхэшээлтэй байдаг. Энээндэмнай Буряадай уран зохёолшодой союз туһалалсаха бэзэ гэжэ найдахаар.

Агын буряадай национальна округой Зугаалайн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо спорт хүгжэнги. Эндэ спортын 14 секци байгуулагдаад, амжалтатайгаар хүдэлжэ байдаг. Спортын разрядтай хүнүүд олон юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жэнхэни буряад спорт болохо һур харбалтаар мүрысөөн боложо байна.

Э. БРЮХАНЕНКЫН фото.

РАССКАЗ

ТЭНГЭРИИН ХҮҮРГЭ

...аһаашьеб гэнтэ хоёр би... хүбүүд бии болошонхой. ...ын дундуур тогтоһон ша... уһа сэсэргэһээр, тосхоной ...гүйлдэжэ гарана. Нюсэ...нүүдынь шабар шабха, ...самсануудынь нойтон. Теэд ...гээшэнь: бэе бэеэ хаража ..., ташаганаса энеэлдэнэ. ...на гүт: эдэмнай хэд гээ... Бага шалшаран болобошье, ...лигүй дуугардаг шобхогор...рахан хүбүүниинь Солбон ... нүгөөдэнь — Баатар. Эдэ ...й сасуутан ха юм. Хоюу...нөө зургаатай болоо. Хойто ...ургуулиин һурагшад боло...бошье, тэдэнэй ном уншахы...уулаа һаа, одоол гайхахашье, ...шье байхат. Юрэдөө, торо...тохо юумэн гэжэ байхагүй. ...ень урууньшье, өөдэньшье ...жа баряа һаа, дажаганасал .... Яахадааһьеб, бариһан ...ынь хара баабгай тушаа ...ал тэгүүлдэг. Баатаршье ...олбоншье һаа, ой соогуур ... ябаһан лэ байха. Тиигэжэ ...нь, бүрхирхэ абяан дуулда... Ангуушан модоной забһа...һэмээхэн хараха. Урдаһаань ...тагшын нарһа тэбэриһэн ...й ерэжэшье ябаха. Манай ...шад тэрээнһээ залдшье гэхэ...уудажархиха: баас!

...хэрэйнгөө ном уншахые шаг... байһан нүгөөдэ нүхэрынь ... буудажархидаг. Нүхэрһөө ...урдижэ хоёр-гурбашье шаб...аража болодог гээшэ ха.

... Юундэ ши бууданаш? Би ... ха юмбиб,— гэжэ нүхэ... һураг гэлэй, тиигээ һаань, ... зохихо харюу олдодог.

... Ши алдажархёолши, тиигээд би буудажа унагаабаб,— гэжэ харюусахал.

Эдэ хоёрнай нимэл мундаг эрэнүүд юумэл даа.

Баатар Солбон хоёрой хөөрэлдэхые шагнаа һаа, энеэжэ садаха бэзэт. Тэдэнэй ябаагүй газар, диилээгүй амитаниинь гэжэ үгы.

Мүнөөшье тэдэ хоёр энеэлдээд, урда урдаһаа харалсаад зогсобо.

— Ши тугаар хаана ошоо һэмши? Би шамайе хүлеэжэ ядааб,— гэжэ Солбон һураба.

— Хонёо адуулаа һэм,— гэжэ Баатар һэнгэргүй хөөрэжэ захална.— Хадын саагуур гансаараа адуулааб. Гэнтэ нэгэ томо шоно шүдөө ирзайлгаад гүйжэ ерээ.

— Теэд яагаабши?

— Шэхэнһээнь барижа ерээд лэ иигээд лэ газар шабхадааб,— гэһэн бэеэрээ Баатар шүдөө зуужархёод, арбагашажа ороно.—А, а! Шабхадааб, шабхадааб—шарзайһан хэбээрээ үхэшөө.

— Тэрэ шоношни хаанаб?

— Газаагаа асараад хаяжархёо һэм. Хараагүй гүш?

— А, хараа, хараа,— гэжэ Солбон батална,— ута һүүлтэй шоно һэн гү?

— Тиимэ, ута һүүлтэй. Имэ, — гээд Баатар гараараа заана.

— Үнжагар.

— Тэрэшни хэбтэжэ байһанаа бодоод, хурьгад тээшэмнай мүлхижэ ябаал. Би намнаад һүүлыень таһа татаад алажархёоб.

Баһа мундаг эрэнүүд бэзэ?

Зүгөөр нэгэл юумэнһээ айхысаа айдаг. Эндээ гэжэ хэлэхэдэ, төөдэйн шабхуурай годолзоо һаань, Баатаршье, Солбоншье гансата номгохон болошодог.

Одоо энэ ногоон талмай дээрэ айха юумэн ойро үгы, зориг зоргондоо дэбхэрэлдэхээршье, харайлдахааршье, үгэ хэлэнэйнгээ дали дээгүүр ниидэхээршье байгаа һэн.

Гэнтэ Солбон зог таташаба.

— Үү, Баатар, харыш,— гээд хадын ара өөдэ зааба.

Мүн Баатар амаа ангайн:

— Хүүргэ! — гэжэ гүбэд гэбэ.—Тэнгэриин хүүргэ!

Нэзрээшье, тэдэнэй урдуур, баруун Бэлшэрэй бооріһоо тосхоной зүүн заха туласа, дээгүүр дугылан, һолонго таташанхай байба. Улаан, шара, ногоон, сэнхир, шаргал, һаарал... Юрэдөө тэрэ олон үнгэнүүдэй хоорондоһоо холисолдожо гараһан тоо томшогүй һабагшанууд. Тэрэ дугы доогуур хоёр нүхэдэй үдэр бүри харадаг гэр байранууд, һаглагар уляангирнууд. һургуулиин хоёр дабхар байшангай ногоон орой, электростанциин үндэр хоолой, урагша хойшоо гүйлдэһэн машинанууд бүришье эли тодо болоһон шэнгеэр тэдэндэ харагдаба. Мүн тэрэ һолонгын олон үнгэнүүдшье улам хүсэтэйгөөр яларан толорно.

Баатар Солбон хоёр энэ дороо ниидэшэхэеэ байһандли, тэрэ һолонго тээшэ дугташалдана.

— Баатар, гүйлдэжэ ошоё! — гэжэ Солбон нүхэрэйнгөө мүрһөө татаадхина.

Хаана ошохоёо хүсэд хэлээшьегүй һаань, Баатар хайшаа ошоё гэһыень мэдэжэ, үгэ дуугүйгөөр харайшана. Солбон нүхэрһөө халта гээгдэһэн болобошье, Баатарые хүсэхэ гэһэн эрмэлзэлтэйгээр, хүсэ мэдүүлэн һурэбэ. Бороогой һүүлээр шабартай, шабхатай. Теэд Солбон тэрээнһээ нэгэшье сухаринагүй, бүри тэртэдэжэ, хүлөө буужа ябаһан нүхэрөө ахижа гарамсаараа, игсуунаар ооглоно:

— Хүсэхэгүйш!

Аахилалдаан, инсаглаан, хүлнүүдэй табжаганалдаан, шалаагай сэсэрдэһэн соогуур тэдэнэр һолонгоёошье хүсэд хаража үрдеэгүй ябатарнь, тэрэнь хоёр хурдашуулһаа тэрьедэһэн юумэдэл, саашаа боложо, хадын бооридо болошобо.

Хоёр нүхэдшье бүри эршэдэн шуумайнад.

...Нюдэ һаргама гоё һайхан һолонго-харгы Баатар Солбон хоёрой хүл доогуурнь зурына. Энээнэй хоёр хажуугаар хүбэн сагаан үүлэн хүльбэрнэ.

— Хайшаа ошохомнайб?— гэжэ Солбон нүхэрэйнгөө гарһаа барина — гэртээ бусахамнай гү?

— Наадад гэел даа,— гээд, Баатар хажуу тээшээ заана.

— Яаһан гоё гэрэл сасарһан алтан шулуунууд гээшэб? — гэжэ Солбон гайхан. гар дээгүүрээ монсогошуулан, бүмбэгэ шэнгеэр мухарюулна.

— Эдэшни мүшэн гээшэл. һүниндөө яларжа байгша бшуу.

Хоёр нүхэд тэдэнээ шэдэжэ наадана. Зариманиинь ялагад гэлдээд лэ, доошоо унана.

— Унашабал.

— Хамаагүй, унаг. Үглөөдэр түүжэ, гэртээ абаашаад наададаг байхабди.

Гэнтэ Баатар үүлэнэй забһараар доошоо шагаагаад:

— Тэры тэрэ гэрнүүднай харагдажа байна,— гэнэ.

— Алин?

— Тэры тэрэ.

Нээрээшье, аяар тэрэ доро, хадын үбэртэ, тосхоной гудамжанууд зурылдана. Гэрнүүдынь тэрэ зандаа, ногоон уляангирнууд, үхэр малнууд. Тэдэ бүгэдые түрүүшынхеэ хаража байһандли, һонирхон байтараа, шабхуураа баряад ябаһан төөдэйгөө обёоржо, Солбон ехэл сошобо:

— Хүгшөө ерэжэ ябанал.

Баһа Баатаршье залд гэбэ хэбэртэй. Юундэ энэ тэнгэриин одо мүшэ дууһан наашань хаябта гээ һаань, яаха гээшэб?

— Үү, харыш,— гэжэ Солбон гэнтэ хашхарна.

Гурбан мори зэргэшүүлжэ хүллэһэн түмэр тэргэтэй хүн тэдэнэй урдаһаа һахы һалаг даража ябаба.

— Ябая. Хүгшөө хараахань.

Иигэжэ тэнгэриин хүүргээр огторгойдо гараад, юу хээ хаража үзэхэ гэһэниинь мүнөө арайл бүтээгүй: үнөөхи һолонго-хүүргэнь харагдахаяа болишоо ха юм. Гэбэшье, хоёр нүхэд баяртай хүхюун гэр тээшээ харайлдашана. Хожом тэдэнэр тэнгэреэр һайсал дүүлихэ юм бэшэ аал даа.

Ж. БАЛДАНЖАБОН.

ШЭНЭ НОМ

МАЛША УГТАН

Зарим поэдүүд жэл бүри ном гаргадаг юм. Нүгөө зариман хэдэн жэл боложо удаадахи номоо хэблүүлдэг. Аяар холын Агада ажаһуудаг бэлигтэй шүлэгшэн Цэдэб Жамбалов һүүлэй бүлэгтэ хабаададаг.

— Бэшэһэн шүлэгүүдээ хэблүүлхэеэ яарангүй, нэгэ хэды саг соо барихада, тиигээд дахин дахин хаража үзэхэдэ, мүлин заһахада ехэ удхатай юм,— гэжэ нэгэтэ эдэ мүрнүүдэй авторта Цэдэб Жамбалов хөөрөө һэн. — Кавказ угсаатан жэмэсэйнгээ архи олон жэл соо байлгаад уудаг шуу. Тиихэдэнь һураггүй охитой, хурса болодог.

Үнэхөөрөөшье, «Талын дунда» гэжэ Цэдэб Жамбаловай шэнэ ном гартаа барихадаа, эдэ үгэнүүдыень һанаандаа орууламаар болоно. Уран гоёор шэмэглээтэй, хэмжүүрээрээ ехэшье бэшэ энэ номхониинь нэн түрүүн үхибүүдтэ зорюулагданхай. Талын дунда үдэһэн буряад малша уттай үхибүүдэй нюдөөр тойрожо байгша бүхы юумые поэт хараха зуураа, Эхэ орондоо, тала нютагтаа, ажалша хүн зондоо инаг дуратайгаа мэдүүлээ. Юрыншье ушарнуудые бэшэхэдээ, халуун мэдэрэл, гүн бодол гаргажа шадана. Жэшээлхэдэ, «Сэнтэй дэгэл» гэжэ шүлэг абажа харая.

Үбэлэй дэгэл зун дунда
Үмдэдэг юм аал даа, — гэһэн асуудал бишыхан хүбүүн табина. Талада бэлшэһэн һүрэг хонидые хаража: «Зутар байна даа хонидто — зунай хубсаһагүй барһадта: үмдэхэ майкашьегүй, үшөө — трусышьегүй», — гэжэ шэбшэнэ. Талада үдэһэн үхибүүнэй иигэжэ бодохонь гайхалгүй, юрын ха юм. Тиигээд Димид абгайнь электро-хайшаяа барижархёод, эрье хониной эрьелдээгүйдэ дарамта болоһон даха шэнги дэгэлынь «тайлажархина». Эдэ бүгэдые хараһан тэрэ хүбүүн хонид «сэнтэйхэн лэ дэгэлтэй» гэжэ ойлгохоһоо гадна, ажал гээшэ хүн зоной ажабайдалай тон таһаршагүй хуби гэжэ мэдэжэ абана. Имэрхүү удхатай, юрын аад, гүнзэгы бодол тайлбарилһан шүлэгүүд ном соонь олон. «Космонавт», «Бумбэгэ», «Дагбын һури», «Хабшадаг гутал» гэхэ мэтэ шүлэгүүдыень эхин һургуулиин түрэлхи хэлэнэй номуудта оруулаашье һаа, алдуу болохогүй гэжэ һанагдана.

Цэдэб Жамбаловай «Талын дунда» гэжэ хүүгэдтэ зорюулагдаһан шэнэ ном һонирхолтойгоор угтагдан, ургажа ябаа үетэндэ һайшаагдан уншагдаха байһандань һэжэг түрэнэгүйбди.

А. ЖАЛСАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ Зугаалайн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой спортсменүүд парад дээрээ алхасаяа жэгдэлнэ.

Э. БРЮХАНЕНКЫН фото.

(Агын буряадай түүхэһээ)

СЭРЭГ НАРҺАН

...Урдаһаа ерэһэн түмэн олон сэрэгүүд уршаг гайн хүйтэн амисхаал дэлгэрүүлжэ, алтан Ононой эрье шэглэн дабшаха зуураа, хуяг номиной шалаа гаргажа байһан гэхэ. Монголой талын зүгһөө булимтархы зорилготой ерэһэн эдэ дайсадые Бабжа-Барас баатар үсөөхэн сэрэгүүдтэй угтаха болоһон юм. Тиихэдээ ольди сэсэн баатар олон сэрэгтэй дайсание харахадаа, Ононой хойто эрьеын ой модод соо хороо ха. Тэндээ Бабжа-Барас баатар нарһад доогуур түүдэг табижархёод, шэхэ дүлиирмэ оод хуугай табилуулан, түүдэгэй хажуугаар үсөөхэн сэрэгүүдээ хүлгүүлэн гүйлгэн байһан гэхэ. Боро хараанаар Ононой эрье туласа ерэһэн баглагар хара ой модо, түүдэг обеорходоо, оог соносходоо, энэмнай яаһан олон сэрэг угтаба гээшэб гэжэ сошордон, моридойнгоо ама һөөргэнь эрьюулжэ, ерэһэн зүг руугаа талииһан түүхэтэй.

Тэрэл сагһаа хойшо Ононой баруун бэеэр Хүбүүхэйһээ эхилээд, Ехэ Арал хүрэтэр — арбан табан модон соо һунаһан энэ зурууд ой модон «Сэрэг-нарһан» гээд суурхаһан түүхэтэй. Ононой нүгөө бэедэ «Гэдэргээ» гэжэ нэрэтэй газар оршодог. Эндэһээ ерүүл дайсан гэдэргээ бусаһан юм гэжэ түүхэ домогууд үндэһэлдэг.

Үнэхөөрөөшье, үльгэр домогто, дуун шүлэгтэ ороһон талын дунда ургашаһан энэ һайхан ой модон хэзээ бии болоо хаб? Энээн тушаа элдэб һанамжанууд хэлэгдэдэг. Бабжа-Барас баатар һуулгаһан юм гэжэшье баталагшад олдодог.

1772 ондо аяншан П. С. Паллас Сагаан нуурһаа Хүбүүхэй хүрэтэр ябаһан замаа тодорхойгоор тэмдэглэхэ зуураа, «Сэрэг-нарһан» тухай нэгэшье үгэ дурданагүй. Тиихэдэ 1850—1852 онуудта энээ руу ябаһан Байгалай үмэнын краевед Юренский гэгшэ «Сэрэг-нарһан» тухай дурдаһан, үдхэн ой гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Энээн дээрэһээ тобшолходо, Ононой баруун бэеын энэ гайхамшагта үдхэн ой 1772 онһоо эхилээд 1852 он хүрэтэрхи саг соо ургаһан байна.

Д. ЖАПХАНДАЕВ

СЭНХИР ХҮХЭ

Үерлэһэн мүрэнэй урадхал мэтээр
Үмэнэ зүт уруу үүлэ тэмтэрээ...
Үглөөнэй бүрхэг үлэгүй гэхээр:
Үдэ багта огторгой сэнхирлээ.
Хуратайда сиилэгэр талын нуурнууд
Хуу ялараад, номин.
Бүбөөлжэн, хүхы, бадма сэсэгүүд.
Бүгэдэ дохёод, сэнхирхэн, һонин.
Замбага, улаалзай, түмэн тобшо —
Захаһаа олон даа сэсэг набша.
Сэнхирхэн хүхэ үнгэ яахадаа
Сэдьхэлдэм урин гээшэб даа!
Энээнэй тайлбари эгээл юун гэлтэй бэ?
Эжымнил сэнхир хүхэ дэгэлтэй һэн...
Сэлмэг тэнгэри, сэнхир тала һайхан.
Сэдьхэлэй сэбэр тэрээн мэтэ байхал.

(ЗАМАЙ ЗУРАГЛАЛ)

ТАЛЫН ЭЗЭД

Энэ дуунай аялгын зэдэлжэ эхилхэдэ, сугларагшад хү...лхэеэ болёод шагнаархашана. Урданай эхэнэр буряад ...гэлтэй. нарин хонгёо хоолойтой дуушан хухалга соно...гшод элдэб лэ бодолдо эзэлэгдэжэ һууһаниинь арсаан...үй: залуушуул һонирхоно хэбэртэй, харин үндэр наһатай...шуул үнгэрһэн сагаа дурдан һаналай. Яахадааб гэхэдэ, ...нэ дуун соо эрхэ сүлөөгүй эхэнэрэй ажаһуудал тухай ...лэгдэнэ бшуу. Концертдэ үшөөшье олон номернууд ...бии һэн. зүгөөр энэ эхэнэрэй уйтай аялга Агын талын ...урданай болон мүнөөнэй ажабайдал тухай шэбшэхыем баа...лан байгаа бэлэйл.

Хойто-Ага. Урда-Ага.... Эндэ урдань хэдыхэн лэ һэеы ...эрхэнүүд тонтогоолнууд мэтэ борбойлдохожо һуугша юм ...һэн. Харин мүнөө. Гайхамшагта хубилалтанууд. хүн зоной ...эды шэнээн хүгжэн ургаһан тухай бидэндэ эндэхи «Мир» ...колхозой комсомолой эмхиин секретарь, библиотекарь ...мэргэжэлтэй залуухан хүбүүн Цыбендоржо Цыденов һо...нирхолтой баримтануудые дурдан байжа домоглоо.

2700 хэһэг ном. Имэ олон номууд хүдөөгэйнь библио...текэдэ тоологдоно. Хэдэн арбаад журнал, газетэнүүд үдэр ...бүри абтана. Табан нүүдэл библиотекэнүүд холо, дүтын ...малай гүүртэ, отарануудаар абаашагдана. Энэмнай ганса...шье журналнуудые захяад һуудаг бэшэ юм, харин гараар ...бэшэмэл. «Сахюурта» гэжэ өөрын журналшье гаргажар...дидаг байха. Баир Гомбожапов, Балдан Базаров, Батожар...гал Шагдаров, Б-М.Лодонов, Ц. Цыденов гэгшэдэй хонгёо шүлэгүүд тэрээн соо саг үргэлжэ хэблэгдэдэг юм. Эдэ ...бүхы хэрэгүүдтэ хүдөөгэй интеллигенциин үүргэ сэгнэшэ...гүй. Багша Хандама Цыреновагай хүтэлбэрилдэг бэлиг...тэйшүүл округойнгоо уран һайханай харалгада түрүү һуу...ридаа гаралсаад лэ байдаг. Эрхим дуушадайнь нэгэн болохо ...Жаб Балдановагай хонгёо хоолой Агын талаар зэдэлэн ...байдаг.

Манаар мүнөө сугтаа алхалжа ябаа үнөөхи залуухан Цыбендоржо хүбүүмнай колхоз соогоо нилээд лэ хүндэтэй хүн юм. Тиигэншьегүй яахаб! Ухаан бодолой уута болохо номуудые тарааха зуураа, холо дүтын фермэ, отаранууд дээгүүрхи радиоприёмнигуудые туһагүй заһажархидаг. радистын мэргэжэлтэй хүн шуу.

Һаяхана тус колхозой правлени, партийна организаци бүлэг гэшүүдэйнгээ таби наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулан дурасхаалай тэмдэг болгон үнэтэ бэлэгүүдые барюулһан юм. Тэдэнэй дунда хонишод Долгоржаб Чимитова, Жамса Баваров, һаалишад Намжилма Самандаева, мал адуулагшад Болот Санданов, Һама Доржиев болон бусад байлсаа. Эдэл ха юм даа, талымнай эзэд.

Хэн нэгэнтэйнь танилсаха хүсэлтэй һаатнай танилсуулая.

Энүүхэн шэнэ гэр соо ороё. Эндэмнай һүнэй товарна фермые даагша, гушаад жэл соо таһалгаряагүй һаалишанаар ажаллаһан Дулма Цыремпиловагай бүлэ ажаһуудаг. Коммунистка Цыремпиловагай үбсүүе «Хүндэлэлэй тэмдэг» орден шэмэглэнэ.

— Һү һааха түсэбөө жэл бүри үлүүлдэг ухаантайгшабди. Грамота, мүн ондоошье шангуудта хүртэгдэжэл ябалдаа,—гэжэ нара, һалхинһаа хүрилшэһэн шарайгаараа эмнисэгээн хөөрэнэ.—Таби гарагдаа, тиибэшье һаань, үшөөл хүдэлхэл байхабди.

Орожо ерэхэдэмнай, Дулма Цыремпилова ная гараһан Бальжит эжыдээ хээ угалзатай дэгэл урлажа һуугаа һэн. Хажуудань хамһалсажа байһан эхэнь сэдьхэлээ хүдэлгэн, басагнайнгаа хөөрөө үргэлжэлүүлбэ:

— Ная гарааб даа. Басаганайнгаа иигэжэ хүндэлүүлжэ, үргүүлжэ ябахада, баясахын ехээр баясанаб. Урдань даа. минии залууда, үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы хүрэтэр һалираад, баяд, ноёдто баһуулаад, өөдэлхэ гээшые мэдэхэгүй ябагдаа һэн. Мүнөө, бурхан зайлуул, ямаршье һайхан дэлгэр саг ерээ гээшэб! Аша басагамни 9-дэхи класста һурадаг. Бэлэн юумэ дээрэ даа. Ямар һургуули бэлэй?—гээд, уруугаа харахадань:

— Интернат, —гэжэ басаган харюусаба.

Дулма Цыремпиловатай суг хүдэлдэг һаалишадаар хөөрэлдэхэдэмнай, тэдэнэр аха заха нүхэр тухайгаа, ажалайнгаа хани тухай гансал халуун дулаан үгэнүүдээр дурдана. Гэртэнь ороод байхаһаа хойшо энэ эхэнэрые хаана эгээл түрүүн хараа бэлэйбиб гэһэн нэтэрүү бодолдо абтаа һэм. Гараха дээрээ гэнтэ һанажархёоб. Нёдондо, декабрь соо, ВЛКСМ-эй окружкомой пленум дээрэ Дулма Цыремпилова үгэ хэлэжэ, залуу үетэние малда гаража хүдэлхыень уряалаа һэмнай.

Корреспондентын блокнот хармаандаа хэнхэй колхозуудаар ябахадаа, энэ юрын аад, гүн сэдьхэлтэй, ажалша эхэнэрэй уряалаар холын фермэ, отарануудаар хүдэлхэеэ гараһан хэдэн олон залуу үетэнөөр уулзаа гээшэбиб!

Дулма Цыремпиловатай хани халуунаар хахасажа, Урда Агын Сахюурта, Нууртаар гүйлгэлдэбэбди. Түрүүн лэ дайралдаһан хонишодой отарын һэеы гэртэ оробобди.

— Орогты, орогты,—гэжэ гэрэй эзэн эхэнэр, хонишон Дугарма Цынгуева уриба. — Абамнай ажалһаа һая ерээд, гэртээ һууна.

Жамсо Базаров ухаангүй хөөрүү хүн байшаба. Дугарма эхэнэртэеэ юһэдэхи жэлээ хонин дээрэ ажаллана.

— Ажал хэрэгэйнгээ аша туһада хүсэ шадалаа гамнанагүйбди. Тиигэншьегүй яахабибди, арад зонойнгоол, өөһэдынгөөл аша туһада ажал хэнэ ха юмбибди,—гэжэ коммунист Жамсо Базаров дарууханаар. бодолгото болонгёор дуугарна —Малайнгаа ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхэ замыемнай КПСС ЦК-гай февралиин Пленум заагаа.

Жамсо Базаровтай хөөрэлдэжэ байхадамнай, табадахи класста һурадаг Баатар хүбүүниинь амаралтадаа ерэнхэй. ямаршьеб ном ехэл ханамжатайгаар уншажа һуугаа.

— Ямар ном бэ?—гэжэ асуубабди.

— Ушаралта ябадалай шэнжэтэй юм даа. Байгаалиин нюуса бэдэрһэн тухай,—гэжэ хүбүүн дуратайгаар харюусаба.

— Ямар «нюуса»?—гэжэ эсэгэнь һэр мэр гэбэ. Тиигээд. —Аа, ойлгооб, ойлгооб. хүбүүн имэрхүү номуудые уншаха дуратайгша. Теэд «нюуса», «нюуса» гэхэһээ, «нюусаяа» арад зомнай олонхойл даа. Тэрэ урданай зоной бэдэрдэг «нюуса» эрдэни мүнөөдэрэймнай энэ һайхан ажабайдал гэжэ ойлгоноб,—гээд Жамсо дүнлэжэрхибэ. Хүбүүниинь эсэгэ уруугаа һонюушаар хараад байба.

Зүб лэ хэлэнэ даа коммунист Жамсо Базаров.

Агын тала уужам даа, үргэн. Энэ талада һайхан лэ сэдьхэлтэй, ажалша бэрхэ зон ажаһуудаг юм. Хэр угһаа мал ажал эрхилдэг, тэрээгээрээл суурхаһан намтартай. Сүмөөрөө коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэжэ байгаа ганса «Мир» колхоздо бэшэ, харин ямаршье нютагта ябабалтнай, Дулма Цыремпилова, Жамсо Базаров мэтэ талын ёһотойл эзэд олон лэ ажаһуудаг...

ЧИНГИС ГОМБОИН, ВЕНИАМИН ИНАТИК.

ЗУҺАЛАН ДЭЭРЭ

Тунгалаг уhатай, үнгэлиг ногоотой үзэсхэлэн hайхан газар. Тэндэ Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 2-дохи отделениин hаалиин 1-дэхи фермын малшад буунхай, зуhаландаа түбхинэнхэй. Ургаса ногооншье мал садхаажа, сагаан эдеэнэй hаба hуулганиудай hү, зөөхэйгөөр билтарха саг ерээ.

Фермын тоо бүридхэлшэ Раиса Захарова hү ехээр hаахын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлэн, бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байhан тухайгаа хөөрэбэ. Зуhаланда бууhан түрүүшын үдэрhөө эхилэн фермынхидэй hү hаалга нилээд дээшэлжэ эхилээ. Түрүүшын табан хоног соо фермэ дээрэ бүхыдөө 400 шахуу килограмм hүн үлүү ехээр hаагдаhан байна.

Фермын эрхим hаалишад Галина Рудкина, Галина Буркова, Лидия Астраханцева, Анна Толстихина болон бусад жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө hү hаалгые 1000 килограммда ойртуулаа. Фермэ дээрэ электрын хүсөөр үнеэ hаадаг агрегат хүдэлнэ.

Зуhалан дээрэ баригдажа байhан лагерь тухай хөөрэлдөөн үргэлжэлнэ. Энэ ажахы мал ажалай барилга олоор бодхоохотойгоо хамта мүнөө hаалиингаа фермэнүүд дээгүүр туд бүридөө 200 толгой үнеэдэй багтаамжатай зуһай 4 лагерь барижа байха юм. Тэдэ лагерьнуудай нэгэн hаалиин энэ фермэ дээрэ бодхоогдожо байна. Тэрэ hарабша 100 метр утатай, хура бороогой ороходо, халуун наранай шарахада мал доронь оруулжа haaxa, эдеэлүүлхэ байра болохо юм.

Василий Тихонович Зубакинай хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригадада хамта 7 хүн хүдэлнэ. Бригадынхид өөhэдынгөө хүсөөр барилгынгаа модо бэлдээд, энэ хүдэлмэри тон хурдан түргэнөөр ябуулна.

— Июнь hара соо энэ байрые бэлэн болгожо, малшадтаа тушааха хүсэлтэйгөөр хүдэлмэрилжэ байнабди,—гэжэ нүхэр Зубакин хөөрэнэ.

ЭМШЭДЭЙ ЭКСПЕДИЦИ АЯНШАЛҺААР ДАА

Арад зондо хүрэдэг элдэб үбшэн Совет засагай жэлнүүдтэ хоггүйгөөр үгы хэгдээ. Мүнөө үбшэн гээшые оройдонь үгы болгохо асуудал ээлжээндэ табигдана. Республика соомнай үбшэнhөө hэргылэлгын болон эмнэлгын газарнууд олоор байгуулагдаа, үргэдхэгдөө. Гансахан хэдэн арбаад, зуугаад медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэй республиканска больница энээниие эли тодоор гэршэлнэ. Тэндэ аргалуулhан олон хүнүүд үбшэнөө хойшолонгүй аргалуулжа, ажалда тэхэрюулэгдэдэг байна. Заримдаа хүнүүд үбшэнөө мэдэнгүй ябаhаар хойно гарадаг ушар үзэгдэдэг. Тиимэhээ манай врачнар үбшэниие уридшалан hэргылхэ хэмжээ хододоо абажа байдаг гээшэ.

Республикымнай Элүүрые хамгаалха министерство үнэтэ хэрэг үүсхээ. Эгээн холын нютагуудай нэгэн — Захааминай аймагта медицинскэ экспедици эльгээгээ. Тэрэниие республиканска больницын главна врач Борис Хунгеевич Антохонов толгойлно.

Зэдын голой эхиндэ hуудалтай Санагын «Коммунизм», Утаата-Далахайн «Байгал» колхоз хүрэхэлөөр эрүүл хүнүүдтэ ехэ хүндэ шэнги байдаг. Зүгөөр тэндэхи байгаали hайхан, агаар арюун, гэбэшье, далайн хэмжээнhээ дээшэ мянга гаран метрэй газарта байдагаараа амисхалда хүндэ байдаг.

Улаан-Үдэдэ 25—30 градус дулаан боложо байхада Захааминай гол горходой эрьеэр мүльhэн үшөө хайлаадүй hуудаг.

Хамар Дабаанай нюрган дээгүүр халуун наран алтан туяагаа сасаргаhаар гаража ерэбэ. Паруули газарта дулаан бэйгаад, hүүдэртэ орохолоор дааруулха. Энэ үзэгдэл ерэhэн хүнүүдые ехээр гайхуулдаг. Тэндэ дулаан хүйтэнэй уларил үдэр соо хэдэн дахин hэлгэжэ байдаг. Иимэ уларилтай газарта тэндэхи халуун хүйтэндэ дадаhан шэрхи хатуу, шэираг шамбай бэетэйшүүл ажаhуудаг.

Эндэ медицинскэ экспедици анха түрүүнээ ерэбэ. Тэрэ экспедицидэ 16 врач, медицинскэ дунда эрдэмтэй 20 хүдэлмэрилэгшэд ерэлсэhэн байна. Экспедици антекэ, рентген-лабораториин, элдэб аппарадаар зэбсэгжэнхэй. Тодорхойлон хэлэхэдэ, хүнэй бэесын элүүр энхые шалгаха шухала хэрэгсэлнүүдээр дүүрэн хангагданхай.

Экспедици өөрынгөө хүдэлмэри Хамар-Дабаанай хормойдо hуурижаhан «Байгал» колхозhоо эхилбэ. Тиихэдээ малшад, механизаторнууд болон үхи хүүгэд, үбгэд хүгшэдэй бэесын элүүрые шалгаа. Шалгалтаар урдань хаа яа үзэгдэдэг байhан зарим үбшэн аргалагдажа оройдоо үгы болоо. Ганса нэгэн үбшэнтэн зондо медицинскэ зохихо туhаламжа үзүүлэгдэнэ.

Экспедициин врачнууд, тэдэнэрэй туhалагшад бүхэли үдэртөө сүлөө забдагүй оролдосотойгоор ажаллана. Үдэшэ болохолоор нютагай арад зон клубтаа суглардаг. Тэдэнэр медицинскэ темэтэй картина харадаг, врачнарай хэлэhэн лекци, хөөрэлдөө шагнадаг. Врачнар — мал ажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй, хүндэтэ айлшад.

Медицинскэ экспедици Зэдэ голые уруудан, тус аймагай нютаг бүхэндэ ябажа, арад зоной элүүр энхэ байдалые шалган ...нэ. Ганса нэгэ үбшэнтэн ... нютагай врачнуудай ямар ту...ламжа үзүүлхэ тухайнь зү... үгэнэ.

Экспедици өөрынгөө хүдэ... үргэлжэлүүлэн, үшөө hара, h... ра хахадай болзор соо Заха...най хүдөө нютагуудаар ...

байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Респуб... тубдиспансерэй врач С. Н. О... флюоро зураг хаража байна. ... Нүүдэл антекые даагша ... Кирьяковна Устинова.

Ф. СОРОКИН.
Фотонь автора.

ЭДИР ЛЕНИНЦҮҮДЭЙ СЛЕТ

Красноярова тосхонhоо холо бэшэхэнэ ой модоной оройгоор хүхэ утаан баяан уняар татана. Ой модоор, хада уулаар хүреэлэгдэhэн үзэсхэлэн hайхан газарта дүн сагаан майхангуудаар бүридүүлэгдэhэн пионернүүдэй городок. Тэндэ Улаан-Үдэ городой районуудай hурагшад следто суглarба. Следто гансахан эрхим hуралсалаараа бэшэ, мүн пионерэйнгээ ажал hайнаар ябуулгаараа шалгарагшад хабаадалсаа.

hургуулинуудай тэдэ пионернүүд тон hонирхолтойшье, ашa үрэ ехэтэйшье ажал ябуулаа. Тэдэнэр шефскэ завод, колхозуудта ошожо уран hайханай концерт харуулаа, түмэрэй хаядаhа ехээр суглуулаа, үбгэд, хүгшэд болон инвалидуудта туhалаа. Илангаяа 1-дэхи интернат hургуулиин 7-дохи классайхидай hуралсал, ажал магтаалтай.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр эхилhэн городой следто хабаадагшадые уряалhан горныш хонгёо дуунай аялга зэдэлжэ, пионернүүд жагсаалда зэргэ хашан зогсобо. Духовой оркестрэй баярай марш наадалга доро пионернүүд жэгдэхэн алхамаар талмай дээрэ гарана. Колонныш толгойдо 1-дэхи интернат hургуулиинхин, тэрэнэй хойноhоо бусад отрядууд гараба.

Следой туг 1-дэхи интернат hургуулиин эрхим hурагшад Мунко Шиндаков, Сэсэгма Молонова гэгшэд үргэбэ. Удаань отрядууд өөhэдынгөө хэрэг тухай элидхээ.

Туг баригшад талмай дээрэ гаража ерэнэд. Слет дээрэ следой начальник Бродская, ВЛКСМ-эй горкомой бюрогой гэшүүн Подлеснов, горОНО-той инспектор Гульнова, бусад амаршалгын үгэ хэлээ.

hүүлээрнь туристска старт үгтэжэ, мүрысөөн үргэлжэлhэн байна. Пионерэй түүдэг носоогдобо. Слет өөрынгөө хүдэлмэриие үргэлжэлүүлhээр. **Зураг дээрэ:** Слёдто хабаадагшад.

Р. ЯУШЕВА.

УРАН АРГА—УХААН БОДОЛҺОО

Заводой уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлhэн үрэжэлтэ ажалаараа коллективэйнгээ дунда нэрэ хүндэ олоо. Заводой слесарь Иван Семенович Леонов гансахан энэ жэл соо уралан нарижуулгын 4 дурадхал оруулаа.

Хэбтэ сохигдожо гаргагдадаг амhартын хүбөө отолходоо урдань винт гаргадаг токарна станок дээрэ хэгдэдэг байгаа. Тэрэ ажал дүүргэхэдээ станок забда сүлөөгүйгөөр хүдэлдэг, электрын элшэ хүсэ ехээр гаргадаг, станогой түмэр отолдог хутага түргэн моходог, хэрэгhээ тарадаг байhан юм. Уралан нарижуулагша мүлилгын станогто тэрэ хүдэлмэри дүүргэхэ арга олоо. Тэрэнь дээрэхи дутагдалые зайсуулжа шадаhан байна.

Мүн нүхэр Леонов Ананьевтай хамта модо болбосоруулдаг универсальна станогой хүдэлмэри нарижуулhанайнь ашаар ажалай бүтээсэ 70 процентээр дээшэлээ.

Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ заводой слесарьнүүд Шеянов, Леонов, Крюков, мастер Денченко гэгш... дэ хэдэн үнэтэ дурадхал ор... үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. ... нүхэр Стяжкин кружкын хүб... малха хахад автомат бии бол... ухаалаа.

Заводой уралан нарижуул... ухаалан зохёогшод байгша оной ... гэрhэн 5 hарын туршада 30 ... дурадхал оруулаа. Тэдэнь ... үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, ... тоо ехэ арьбалалта үгэбэ.

Н. МАЛЬЦЕВ.

ТҮРЭЛ КОЛХОЗДОО

hурагшад колхозой үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ, ехэ туhа хүргэнэ. Зэдын аймагай Дээдэ-Үшөөтэйн дунда hургуулиин hурагшад түрэл колхозойнгоо али бүхы ажалда шударгыгаар хабаадалсажа, жэл бүхэндэ горитой хүдэлмэри хэнэ.

Мүнөө 45 хүнhөө бүридэhэн hургуулиин бригада колхозой хони хайшалалга дээрэ ябана. Эдэнэр 8—10-дахи классуудай hурагшад. Ноохо хайшалалга дээрэ хүдэлhэн тэдэ эдиршүүл ехэ хүнүүдhээ дутуугүйгөөр ажаллажа, туд бүридөө үдэр бүхэндэ 20 гаран хони хайшална. Энэ хадаа hурагшадай машинаар хони хайшалдаг боложо hураhанайнь ашa мүн.

hургуулиин 8-дахи классай hурагша Тамасурун Домеева нооhо хайшалалга дээрэ хүдэлхэдөө үдэр бүхэнэйнгөө нормо 200 процент хүрэтэр дүүргэжэ, түрүү hуури эзэлээ. Энэ эрхим hурагша колхозой дамжуулгын вымпелдэ, мүнгэн шанда хүртөө.

Овощ ургуулга дээрэшье hурагшад өөhэдынгөө хубита хойшо харуулнагүй. 5—7-дохи классуудай hурагшад апрельhээ хойшо овощой рассада өөhэдөө ургуулжа, 3 гектар газар дээрэ тэрэнээ тариhан байна.

Мүнөө тэдэ классуудай hурагшад овощ тариhан газартаа лагерьта байhан шэнгеэр амаржа байгаад ажаллана.

Овощ ургуулгын энэ бригадые тус hургуулиин багшанар Д. Б. Батуев, Д. Л. Дармаева тэгшэд хүтэлбэрилнэ.

hургуулиин 7-дохи «а» классай түрүү отряд хамта 23 хүн воскресник эмхидхэн, колхозой хүдэлмэридэ шалгараа. Энэ эрхим отряд Таглейн нуур хүрэтэр туристска аяншалгада ябаха эрхэ олоо.

В. КЛЮЧИХИН.

ХАНИ БАРИСААНАЙ, ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЗАМААР

Скандинавиин оронуудта Н. С. Хрущевой аяншалжа байhан тухай гадаадын хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ВАРШАВА. «Н. С. Хрущев Европодо амгалан байдал бэхижүүлхэ ябадалтай холбоотой асуудалнууд тухай хэлэнэ», «Н. С. Хрущев Данида табан хоногто аяншалба» — гэhэн гаршагуудтайгаар Варшавын газетэнүүд «Дани—СССР» гэжэ бүлгэмэй, студентнүүдэй нэгэдэлэй суглаан дээрэ Советскэ правительствын толгойлогшын хэлэhэн үгэ тунхаглаа. Тэрэшэлэн Советско-Датска хамтын коммюнике газетэнүүд толилоо.

ПРАГА. Данида Н. С. Хрущевой аяншалhан тухай тодорхой мэдээсэлнүүдые Чехословакиин «Руде Право» болон бусад газетэнүүд «Эб найрамдал—ехэшье, багашье оронуудай хэрэг», «Хани барисаанай, эб найрамдалай замаар» гэhэн гаршагууд доро тунхаглаа. «Руде Право» газетэ Советско-Датска хамтын коммюникее тобшолон найруулха зуураа, бүхы дэлхэй дээрэ, илангаяа Европодо амгалан байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhа дүхэм болохоор шиидхэбэри олохо оролдолго хүсэлэлгээ hулаpуулхагүй гэжэ хоёр орон шиидэнхэй байhанаа лаблаба гээд онсолон тэмдэглэнэ.

СОФИ. Скандинавида Н. С. Хрущевой аяншалжа байhан ушар—Болгариин хэблэлэй гадаадын политическэ гол асуудал болонхой. Бүхы центральна газетэнүүд «Дани—СССР» бүлгэмэй, мүн студентнэрэй нэгэдэлэй суглаан дээрэ Советскэ правительствын толгойлогшын хэлэhэн үгэ, тэрэшэлэн суглаанда хабаадагшадай асуудалнуудта Н. С. Хрущевой үгэhэн харюунуудые тунхаглаа.

СТОКГОЛЬМ. Швецидэ Никита Сергеевич Хрущевой ерэhэниинь зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал улам hулаpуулха шухала алхам болохо, нэгэ талаhаа Советскэ Союзай, нүгөө талаhаа Швециин ба бүхы хойто Европын хоорондо хани ёhоной харилсаа холбоо байгуулха хэрэгтэ шухала туhа нэмэри болохо гэжэ швед арадай тон ехэнхи хубинь тоолоно гээд «Стокгольмс-Тиднинген» гэжэ правительственна газетэ бэшэнэ. Швецитэй hайн харилсаа холбоотой байхые Советскэ Союзай ехэ удха шанартайда тоолодогые энэ аяншалга гэршэлнэ. Зүүн зүгтэхи өөрынгөө агууехэ хүршэтэеэ хани харилсаатай байхань Швецидэ мүн лэ имагта ехэ удха шанартай.

РЕЙКЬЯВИК. Скандинавиин оронуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой албанай хэрэгээр аяншалжа байhые Исландиин хэблэл тодорхойгоор шэнжэлэн бэшэнэ. «Дани—СССР» бүлгэмэй, студентнэрэй нэгэдэлэй суглаан дээрэ Н. С. Хрущевой үгэ хэлэhэн тухайда «Тьодвильинн», «Моргунбладид», «Алтидубладид» газетэнүүд дэлгэрэнгы мэдээсэлнүүдые тунхаглаба. (ТАСС).

В. УЛЬБРИХТЫН ХАРЮУ

БЕРЛИН, июниин 22. (ТАСС). СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт СССР болон ГДР-эй хоорондоо хани барисаатай, харилсан туhалалсадаг, харилсаа холбоотой байха тухай договорой Москвада hаяхан баталагдаhанай удха шанар тушаа «Фолькевахт» (ГДР) газетын главна редакторай асуудалнуудта харюусаха зуураа, энэ договор эб найрамдал хангалгада зорюулагданхай гэжэ онсолон тэмдэглэгдэбэ.

Тус договор «Германиин бутаралгые улам hүжэрөөнэ» гэдэг баруун германска зарим политигуудай баталамжын тон буруу байhые зааха зуураа, Германиин задаралгые капиталис монополинууд, милитаристнууд үүдхэhэн юм, Баруун Германиие зэбсэглэhэнhээ уламжалан улам дэбэргэгдэhэн байгаа гэжэ Ульбрихт hануулба. Энэ договорнай үгэеэ ойлголсолгын, буу зэбсэгүүдые хуряалгын үндэhөөр германска асуудалые амгалан ёhoop шиидхэхэ зорилготой байна гэжэ Ульбрихт мэдүүлбэ. Монополис капиталай, помещигүүд ба дай журөөдэдэг хүсэнүүдэй бүхы Германи дотор эзэрхэн зонхилхо саг ерэхэ аалам гэжэ найдадаг, үhөө нэхэгшэ политигуудай аюултай хүсэл эрмэлзэлгын хэзээшье бүтэхэгүй байhые энэ договор элирхэйлнэ гэбэ.

ХИЛЫН САДАНАҺАА

ЗАНЗИБАРАЙХИД ӨӨҺЭДТӨӨ АЖАЛЛАНА

ЗАНЗИБАР, июниин 22. ТАСС-ай корреспондент Н. Туркатенко иигэжэ мэдээсэнэ: Колонизаторнууд Занзибарта хэдэн арбан жэлэй турша соо эзэрхэн зонхилхо үедөө эрхим hайн олон виллэнүүдые (байрануудые) бариhан байгаа. Эрье шадар, hүүдэртэй сэсэрлигүүдээр хүреэлэгдэhэн тиимэ гэрнүүдтэ англиийска түшэмэд, тэдэндэ үнэн билдагуушаар алба хэдэг феодалнууд байрладаг байhан. Тэдэнэй урда нюргаяа нугалан дохидог занзибарайхид шабар балгааhануудсоо байдаг hэн.

Январиин 12-ой революциhаа хойшо тэдэ байшангууд гүрэнэй мэдэлдэ ороо. Мүнөө hургуулинууд, багшанарай колледжнүүд, Занзибарай революционно правительстватай дипломатическа харилсаа тогтооhон оронуудай посольстванууд, правительственна эмхи зургаанууд тэдэ гэрнүүдтэ оронхой. Тэрээнhээ гадна, «Афро-Ширази» партиин хүтэлбэрилэгшэд, Занзибарай революционно совет гэр байрын барилга хэхэ үргэн ехэ программа хараалаа. Энэнь хани оронуудай туhаламжаар бэелүүлэгдэхэ юм. Энэ талаар хараалагдаhан түрүүшын ехэ хэмжээ ябуулга Занзибар хотын районуудай нэгэндэ — Себлениидэ июниин 22-ой үдэр бэелүүлэгдэжэ эхилээ, олон мянган занзибарайхид эндэ суглараа. Барилгын хэгдэхэ газарта Танганьика ба Занзибарай нэгэдэмэл республикын нэгэдэхи вице-президент Абейд Каруме, республикын гүрэнэй министр Абдуррахман Мухаммед Бабу гэгшэд ерэбэ.

Занзибарайхид Себлениин районой «Афро-Ширази» партиин уряагаар сугларaад, үтэлэгшэдэй орохо 15 гэрэй баригдаха барилгын талмай дээрэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Эдэ гэрнүүд ГДР-эй туhаламжаар баригдаха юм.

БИДОНВИЛЛЭНҮҮД ЗАДАЛАГДАНА

АЛЖИР, июниин 22. (ТАСС). Алжирай ниислэл хотын оршон тойронхи бидонвиллэнүүд—Алжирай пролетариадай байрладаг байhан hорхи hарxи посёлогууд задалагдан сүлөөлэгдэнэ. Эдэ посёлогууд колониальна зонхилгоhоо уламжалан бии болоhон, үгытэй ядуу байдалай гэршэ тэмдэг мүн байгаа. hандархай фанерэй, жэбэрhэн түмэрэй үртэhөөр, хабтагайнуудай хухардаhаар баригдаhан, сонхогүй, водопроводгүй, канализацигүй иимэ тулюур гэр байрануудта тэндэхи үгытэйшүүл байрладаг байhан юм.

Июниин 21-нэй үглөөнэй 8 часта республикын президент Ахмед Бен Белла Сите Мохнеддин посёлогтохи hархигар балгааhануудые задалалгада хабаадажа, хамагhаа түрүүлэн кирка хүргэбэ. Тиихэдэнь тэндэхи хүн зон: «Социализм мандаха болтогой. Бен Белла мандаха болтогой!» гэжэ хашхаралдаа.

Бүгэдэ ниитын баярай оршон байдалда президент Бен Белла ниислэлэй захаархи Кло-Саламбье ба Эль-Арраш посёлогуудые задалан зайсуулгада эхи табилсаа.

Национальна арадай армиин солдадууд кирка, хүрзэнүүдые барижа, тиимэ балгааhануудые удаа дараалан задалжа оробо. Тэдэ посёлогуудта hуурижалтай байhан зон армиин ашаанай машинануудта юумэеэ тээгээд, шэнэ байрануудта зөөнэ. 750 бүлэнэр hаруул, сэбэр байрануудта нүүжэ ороо.

Хүндэ промышленностиин түрүүшын предприятинууд — металлургическа болон шинины заводууд Цейлондо Советскэ Союзай туhаламжаар баригдажа байнхай. Цейлоной барилгашадтай нягта холбоо барисаатайгаар совет мэргэжэлтэд хүдэлжэ байдаг. Зураг дээрэ: металлургическа заводой барилга.

ТАСС-ай фотохронико.

США-гай ПРАВИТЕЛЬСТВ... КУБЫН ПРАВИТЕЛЬСТВ... ЭЛЬГЭЭҺЭН БУРУУШААЛАЙ ...

ГАВАНА, июниин 21. (Т... США-гай тер ритори дээрэhээ ... дээд, Лас-Вильяс провинцидахи ... село Саладын саахарай завод ... бомбо хаяhан сэрэгэй самолёт ... рата, түримхэй ябуулгатай даш... дуулан, Кубын гадаадын хэрэг... министр Рауль Роа Холбоото Шта... дай правительствада буруушаал... то эльгээбэ. Кубада эсэргүү ... рото ябуулга хэхэеэ болихые ... Роа Кубын революционно прави... ствын үмэнэhөө США-гай прави... ствада эрилтэ хэбэ. Энэ харх... нахай доботолгын түлөө бүхы ... салга Холбоото Штадуудай п... тельствада тохогдохо, мүн энэ ... бүдүүлиг аашa дабтагдаа hаа — ... дэ ниитын эб найрамдалда аюул... хёолдуулха байха гэжэ Кубын ре... люционно правительство мэдүүлж... ното соо хэлэгдэнэ.

КИПРТЭ БУУДАЛДААН БОЛОНО

НИКОЗИЯ, июниин 22. (ТАСС). Энэ hүни Турциин экстремист... Никозиин хойто хубида — Трах... гэжэ райондо, Кирени город ... мүн Лоутрос, Иксеровунос (Паф... район) тосхонуудта ажана hуу... гражданинуудые — грех-киприо... дые буудаhан байна. Мансурай (... лай баруун хойто хубш) орш... илангаяа шанга буудалдаан бо... Киприэхи ООН-ой сэрэгүүдтэ хай... тай Швециин сэрэгүүд эндэ ер... буудалдаа зогсооhон гурим жу... hэргээн тогтооhон байна. Үхэл гэм... тухай юушье мэдээсээгүй.

ДЖОНСОН ИНЕНЮТЭЙ ХЭЛС... ХЭЖЭ ЭХИЛЭЭ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 22. (ТАСС). Мүнөөдэр Вашингтондо прези... Джонсоной, Турциин премьер-ми... нистр Иненюгай хоорондо хэлс... хэгдэжэ эхилээ. Тэрэнэй hүүл... июниин 24-дэ США-гай прези... Грециин премьер-министр Папанд... тай хэлсээ хэхэ юм ха. Вашингто... хи энэ хоёр уулзалгын гол темэнь... Кипрэй асуудал болоно.

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Н. С. Хрущевой Швеци ерэhэн, Н. С. Хрущевой Швециин премьер-министр Эрландертай уулзаhан, Н. С. Хрущевой хүндэдэ үгтэhэн обед тухай ТАСС-ай мэдээсэлнүүд; «Ногоон алтанда» — үргэн харгы гэhэн түрүү бэшэг; «СССР-эй арадай ажахын соведтэ» гэhэн рубрика доро оронойнмай промышленность дээрэ түйлагдаhан амжалтанууд тухай мэдээсэл; В. Алешинагай «Хэлэhэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлбэ» гэhэн статья; Баргажанай үйлэдбэриин управлениин гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэн тухай мэдээсэл.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хоёрдохи хуудаhанда: КПСС-эй обкомой барилга ба городой ажахын таhагые даагшын орлогшо Д. Цыбиковэй «Барилгын үные хямдаруулха» гэhэн корреспонденци; ЛВРЗ-гэй парткомой секретарниин орлогшо М. Тугутовай «Шадабари мэргэжэлэй, үзэл бодолой hургуули» гэhэн корреспонденци.

Гурбадахи хуудаhанда: «Театрай сезониие угтуулан» гэhэн рубрика доро искусство шэнжэлхэ эрдэмэй кандидат В. Нандаковагай «Мүнөө үеын эрилтын хэмжээндэ хүрэхэ» гэhэн статья; авиаторнуудай хүдэлмэри тухай Ф. Сорокиной репортаж; уласхоорондын бандалаар ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: пионернүүдэй слёт тухай Р. Галинагай корреспонденци; hүүлшын неделиин туршада редакцида ерэhэн ажалшадай бэшэгүүдэй суглуулбари; футбол болон шахматна уулзалганууд тушаа мэдээсэл.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной июниин 24.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61 корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25—41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00148. Заказ № 514.